

Nr 4 (55) 2024

Tęcza

Żytomierszczyzny

**Wesołych, spokojnych
świąt Bożego Narodzenia
i szczęśliwego Nowego Roku!**

FOTO LUBOW SYDORENKO

*Dlatego Pan sam da wam znak:
Oto Panna pocznie i porodzi Syna,
i nazwie Go imieniem Emmanuel.
(Iz 7, 14)*

DRODZY CZYTELNICY CZASOPISMA „TĘCZA”

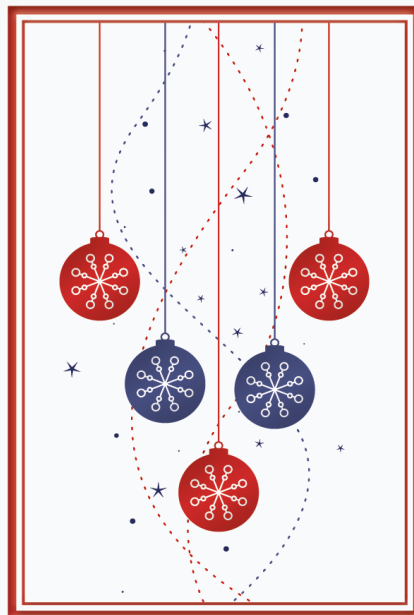
Kolejne święta Bożego Narodzenia przeżywamy w kraju, ogarniętym wojną, pod ciągłymi ostrzałami. Życie ludzkie jest zagrożone zniszczeniem. Dużo krzywdy, ran fizycznych, psychicznych i moralnych. I w ten ludzki zamęt, ból, zniechęcenie i rozpacz przychodzi Niemowlę, bezbronne i ciche. To Niemowlę jest Księciem Pokoju, On jest naszym Zbawicielem. Jezus, Syn Boży i Syn Człowieczy uczy nas być ludźmi w każdej chwili naszego życia. Uczy być dobrymi, współczującymi, przebaczącymi i otwartymi na każdego człowieka, którego spotykamy. Jezus uczy nas wiary, pokory i zaufania Bogu, który obdarzył nas życiem i obiecuje szczęście wieczne tym, którzy Go miłują.

Niech Jezus nappełni Wasze serca pokojem, miłością i niezawodną wiarą, że Słowo Boga jest pierwszym i ostatnim w historii świata i jakie bądź przejawy złego ducha tego nie zmieniają. Niech Jego obecność i Jego światło prowadzi każdego z Was przez tę burzliwą i niebezpieczną codzienność. Prowadzi zawsze drogą, która jest najlepsza, drogą wielkiej przyjaźni z Bogiem.

Dziękuję za każdy wysiłek, modlitewny i uczynkowy dla przybliżenia upragnionego sprawiedliwego pokoju w Ukrainie i na całym świecie. Niech Matka Boża ogarnia każdego z Was płaszczem swojej opieki.

Życząc obfitości łask od Nowonarodzonego, z sercem błogosławieństw

**† Witalij Krywicki SDB
Biskup Kijowsko-Żytomierski**

KANCELARIA
SENATU

***Radosnych i pogodnych świąt
Bożego Narodzenia
oraz wszelkiej pomyślności
w nowym roku 2025
życzy***

***Artur Kozłowski
Dyrektor Biura Polonijnego***

Warszawa, grudzień 2024

SZANOWNI PAŃSTWO! DRODZY CZŁONKOWIE I PRZYJACIELE KONGRESU OŚWIATY POLONIJNEJ

Z okazji świąt Bożego Narodzenia składamy Państwu najserdeczniejsze życzenia, przepelnione nadzieją, pokojem i radością.

Niech ten wyjątkowy czas wypełni Wasze domy ciepłem rodzinnych spotkań, a serca miłością, która jest prawdziwym sensem Świąt. Niech Nowonarodzony Jezus obdarzy nas wszystkich zdrowiem, siłą i wytrwałością w realizacji naszych wspólnych działań na rzecz oświaty polonijnej.

W nadchodzącym Nowym Roku 2025 życzymy Państwu pomyślności, spełnienia marzeń oraz wielu sukcesów w życiu zawodowym i osobistym. Niech będzie to czas pełen nowych wyzwań, twórczej energii i owocnej współpracy.

Dziękujemy za Państwa zaangażowanie i codzienną pracę na rzecz wspólnego dobra. Wierzymy, że razem możemy jeszcze więcej – dla naszej wspólnoty i przyszłości polskiej edukacji na świecie. Wesołych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku!

**Z wyrazami szacunku
Wiktoria Laskowska
Prezes Stowarzyszenia
„Kongres Oświaty Polonijnej”**

DRODZY RODACY!

Z okazji świąt Bożego Narodzenia składamy najserdeczniejsze życzenia wszystkim Państwu, a także Czytelnikom czasopisma.

Niech te święta będą czasem pokoju, miłości i wzajemnej życzliwości. Życzymy, aby Nowy Rok przyniósł nadzieję na lepsze jutro, wypełnił serca radością oraz wiarą w siłę naszego zwycięstwa. Niech Dzieciątko Jezus błogosławi naszą Ojczyznę, każdą rodzinę i niech pokój zagości na całym świecie.

**Redakcja czasopisma
„Tęcza Żytomierszczyzny”**

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

**Projekt „Polskie Media na Ukrainie 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.**

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Utwór jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie. Utwór powstał w ramach zlecenia przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, a od 1 lipca 2024 roku Ministerstwa Spraw Zagranicznych, zadań w zakresie wsparcia Polonii i Polaków za granicą w 2023 roku. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i o posiadaczach praw.

AKTUALNOŚCI

Uniwersytet Trzeciego Wieku w Żytomierzu
Університет третього віку в Житомирі **4**

WYDARZENIE

Nas nie złamają! Mimo alarmów w Żytomierzu odbyło się święto kultury polskiej
Нас не зламати! Незважаючи на тривоги, у Житомирі відбулися Дні польської культури **5**

Senat Polonii – spotkanie liderów polonijnych
Сенат Полонії – зустріч лідерів полонійних організацій... **10**

MEDIA

Zjazd mediów polonijnych w Warszawie
З'їзд полонійних ЗМІ у Варшаві **12**

Gala Dziennikarzy Polonijnych 2024
Церемонія відзначення журналістів Полонії 2024 **13**

11. spotkanie dziennikarzy polskich ze Wschodu
11-та зустріч польських журналістів зі Сходу **14**

RELIGIA

Bp Skomarowski: wytrwaliśmy dzięki wierze, prosimy o modlitwę
Єпископ Скомаровський: "Ми вистояли завдяки вірі, просимо про молитву" **15**

HISTORIA

Józef Konrad Korzeniowski: pisarz światowej sławy urodzony na Żytomierszczyźnie
Юзеф Конрад Коженювський: письменник світової слави, народжений на Житомирщині **16**

Mało znana świątynia na Ukrainie
Маловідомий храм в Україні **18**

PAMIĘTAMY O NICH

Pamięć i wdzięczność: sprzątanie polskiego cmentarza w Żytomierzu
Пам'ять і вдячність: прибирання Польського кладовища в Житомирі **20**

Zapał znicz na Cmentarzu Polskim w Żytomierzu – Zaduszki 2024
Запали свічку на Польському кладовищі в Житомирі – поминальні дні 2024 **21**

NAUKA I KULTURA

Uroczyste obchody Święta Niepodległości Polski w Żytomierzu
Урочисте святкування Дня Незалежності Польщі в Житомирі **22**

Studenci Uniwersytetów Trzeciego Wieku spotkali się w Olsztynie
Слухачі університетів третього віку зустрілися в Ольштині **23**

Polacy Ukrainy: wspólny głos, żywe dziedzictwo
Поляки України: спільний голос, жива спадщина **24**

Jan Paweł II o księdzu Popiełuszcze: wolność w prawdzie
Іоан Павло II про отця Попелушка: Свобода в правді **25**

Świąteczne spotkanie polskiej wspólnoty
Святкова зустріч польської спільноти **26**

Małym i dużym
Для дітей та дорослих **27**

Tęcza Żytomierszczyzny
kwartalnik mniejszości polskiej na Ukrainie

Założyciel i wydawca
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne
mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)
mgr Tetiana Petrowska (redaktor)
ks. mgr lic. Jarosław Giżycki
prof. dr hab. Wołodmyr Jerszow
Oleksander Pivowarski
mgr Elwira Gilewicz
dr Olena Staniszewska
prof. Ludmyla Pawłowska
Olga Kolesowa, Ruslan Poliszczuk
mgr Denis Ogorodnijczuk (grafik)
Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja
ul. Teatralna, 17/20, gab. 109–111
10014, Żytomierz, Ukraina
tel. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.org

Druk
FOP Gembariski O.P. (PD „Żytomyr-Poligraf”)
e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/
Nakład 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини
щоквартальник польської національної меншини в Україні

Засновник і видавець
ГО „Житомирська обласна Спілка поляків України”

Редакційна колегія
маг. Вікторія Ляковська-Шур (головний редактор)
маг. Тетяна Петровська (редактор)
маг. Ярослав Гіжицький
проф. Володимир Єршов
Олександр Півоварський
маг. Ельвіра Гілевич
к.н. Олена Станішевська
проф. Людмила Павловська
Ольга Колесова, Руслан Поліщук
маг. Денис Огороднійчук (верстка)
Фотографії з архіву ГО „Житомирська обласна СПУ”

Редакція
вул. Театральна, 17/20, каб. 109–111
10014, м. Житомир, Україна
тел. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.org

Друк
ФОП Гембарський О. П. (ДП „Житомир-Поліграф”)
e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/
Нakład 1000 прим.

Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU W ŻYTOMIERZU

W połowie grudnia w siedzibie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie odbyło się spotkanie podsumowujące działalność ośrodka w ubiegłym roku, połączone z warsztatami artystycznymi i zajęciami z języka polskiego, z udziałem licznej grupy seniorów.

Lekcje języka polskiego cieszą się dużym zainteresowaniem wśród słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Żytomierzu / Уроки польської мови дуже популярні серед слухачів Університету третього віку в Житомирі

Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW) w Żytomierzu to wyjątkowa inicjatywa nastawiona na wsparcie, rozwój i aktywność osób starszych. Oferuje im możliwość aktywnego spędzania czasu, rozwijania pasji oraz zachowania i zwiększania intelektualnej, psychicznej i fizycznej sprawności. Działalność UTW opiera się na idei, że jesień życia może być czasem rozwoju, uzupełniania wiedzy i nawiązywania nowych relacji społecznych.

ROK PEŁEN WYZWAŃ I SUKCESÓW

Spotkanie rozpoczęło się od podsumowania działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku w roku minionym. Seniorzy wspólnie z organizatorami wspominali zrealizowane projekty, przeprowadzone zajęcia oraz wydarzenia, które pozwoliły im na rozwijanie swoich zainteresowań i budowanie integracji rówieśniczej. Choć czas nie zawsze sprzyjał – zwłaszcza w kontekście trudności, jakie niesie ze sobą wiek – wszyscy zgodzili się, że był to owocny i pełen inspiracji rok.

Prezes UTW Walentyna Żurawłowa podkreśliła, jak ważna jest ciągłość takich inicjatyw, oraz wspomniała o planach na nadchodzące miesiące, które będą obfitować w kolejne wydarzenia wspierające aktywizację i integrację seniorów.

WARSZTATY ARTYSTYCZNE I ZAJĘCIA JĘZYKOWE

Integralną częścią spotkania były warsztaty, podczas których uczestnicy tworzyli ozdoby świąteczne i rękodzieła inspirowane polskimi tradycjami bożonarodzeniowymi. Pod pilnym okiem Tetiany Petrowskiej każdy wykonał piękną świąteczną pamiątkę. Twórcza atmosfera i wspólne działanie sprawiły, że seniorzy nie tylko rozwijali swoje zdolności manualne, ale także dzielili się doświadczeniami i wspomnieniami.

Równoległe odbyły się zajęcia z języka polskiego, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. Wielu uczestników podkreślało, że nauka polskiego daje im nie tylko możliwość lepszego zrozumienia kultury, ale także poczucie przynależności do narodu polskiego.

Dzięki doświadczonym nauczycielom doskonalili swoje umiejętności językowe, z entuzjazmem angażując się w rozmowy i ćwiczenia.

Nie zabrakło smacznego przerwy kawowej, co pozwoliło na chwilę odpoczynku, rozmowy i dzielenie się wrażeniami w swobodnej i ciepłej atmosferze, która sprzyjała integracji i budowaniu relacji. Każdy uczestnik czuł się potrzebny i doceniany, co podkreślano w licznych rozmowach.

„To miejsce, gdzie mogę być sobą, dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem z innymi, a jednocześnie uczyć się od nich czegoś nowego” – powiedział pan Ludwig, jeden z uczestników warsztatów. Seniorzy mieli okazję nie tylko rozwijać swoje pasje, ale także inspirować innych, pokazując, że życie w „trzecim wieku” może być pełne radości, kreatywności i satysfakcji.

PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Żytomierski UTW nieustannie rozwija swoją ofertę. W nadchodzących miesiącach planowane są kolejne warsztaty artystyczne, spotkania tematyczne oraz wycieczki, które pozwolą uczestnikom odkrywać nowe obszary zainteresowań. Szczególną uwagę organizatorzy chcą skupić na dalszym prowadzeniu zajęć językowych oraz warsztatów rozwijających kompetencje cyfrowe.

Działalność uniwersytetu to piękny przykład troski o osoby starsze i ich rozwój. Spotkania takie jak ostatnie pokazują, że wspólna praca, nauka i dzielenie się wiedzą mogą być źródłem ogromnej satysfakcji. „Czuję, że tutaj każdy ma coś do zaoferowania i każdy jest ważny” – podsumowała pani Helena, stała uczestniczka spotkań UTW.

To spotkanie potwierdziło, że uniwersytet w Żytomierzu jest miejscem, które łączy pokolenia i daje seniorom przestrzeń do rozwoju, integracji i realizacji swoich pasji.

Projekt dofinansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w Konkursie „Polonia i Polacy za Granicą 2024 – Media i Struktury”.

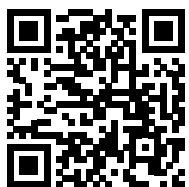
Tetiana Petrowska

Wielka polska rodzina na XXIX Międzynarodowym Festiwalu Kultury Polskiej „Tęcza Polesia” / Велика польська родина на XIX Міжнародному фестивалі польської культури „Веселка Полісся”

NAS NIE ZŁAMIA! MIMO ALARMÓW W ŻYTOMIERZU ODBYŁO SIĘ ŚWIĘTO POLSKIEJ KULTURY

XVI Dni Kultury Polskiej na Ukrainie oraz XXIX Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej „Tęcza Polesia” zostały poświęcone 170. rocznicy urodzin Juliusza Zarębskiego, 100. rocznicy śmierci Josepha Conrada-Korzeniowskiego oraz 35-lecia działalności Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie.

W dniach 20-24 listopada odbyły się liczne wydarzenia, które ukazały bogactwo i różnorodność polskiego dorobku kulturowego na Ukrainie. Były świadectwem niezwykłej siły polskiej kultury, determinacji organizatorów oraz głębokiego przywiązania Polaków do swojej tradycji, języka i historii niezależnie od okoliczności. W wydarzeniach wzięli udział artyści, naukowcy i społecznicy.

PREZENTACJA WYSTAWY

XVI Dni Kultury Polskiej na Ukrainie rozpoczęły się od prezentacji wystawy „Byłem Polakiem – obywatelem Ukrainy”. Ekspozycja przedstawia sylwetki Polaków, którzy będąc obywatelami Ukrainy, podjęli walkę z rosyjskim agresorem

i oddali życie za wolność napađenego kraju. Za nazwiskami i datami widniejącymi na planszach kryją się ludzie, którzy kochali życie, mieli marzenia, chcieli budować przyszłość, ale świadomie z tego zrezygnowali i stanęli w obronie niepodległości Ukrainy.

Na otwarcie zostali zaproszeni żołnierze oraz rodzice poległych bohaterów. Jednym z nich jest pokazany na wystawie Władysław Halicki, urodzony 31 października 1992 roku w Berdyczowie, który zginął 18 września 2022 roku. Podczas wydarzenia został zaprezentowany o nim film. Giennadij i Swietłana Haliccy opowiedzieli o swoim synu, który poświęcił życie dla ojczyzny. Odwaga i męstwo

Władysława i pozostałych bohaterów wystawy zasługują na nasz najwyższy szacunek i wdzięczność. Ich czyny pozostaną na zawsze w naszej pamięci. Obowiązkiem współczesnych jest utrwalanie ich historii, aby przyszłe pokolenia miały wiedzę o tym, jaką cenę za wolność zapłacili ich poprzednicy.

Wystawie towarzyszył koncert, w czasie którego modlitwą, muzyką i słowem zostali uczczeni polegli bohaterowie.

Ekspozycję przygotowało Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku z inicjatywy i we współpracy z Fundacją Wolność i Demokracja, udostępnił ją Związek Polaków na Ukrainie Oddział im. A. Mickiewicza w Odessie.

Wystawa „Byłem Polakiem – obywatelem Ukrainy” jest wyrazem hołdu dla Polaków, którzy oddali życie na wojnie, walcząc o wolność i niepodległość Ukrainy / Виставка «Я був поляком, громадянином України» – данина пам'яті полякам, які віддали життя у війні, борючись за волю та незалежність України

**Na uroczystość zostali zaproszeni żołnierze oraz rodzice poległych bohaterów /
На захід були запрошені воїни та батьки загиблих героїв**

**Giennadij i Swietłana Halicy, rodzice Władysława, opowiedzieli o synu,
który położył swoje życie /
Геннадій та Світлана Галицькі, батьки Владислава, розповіли про свого
сина, який поклав життя на вітер незалежності**

KONFERENCJA NA TEMAT ŻOZPU

Następnego dnia odbyła się konferencja zatytułowana „Działalność Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie w kontekście 35-lecia istnienia”. O historii, osiągnięciach i przyszłości tej jednej z najstarszych i najważniejszych organizacji polskich w Ukrainie rozmawiano w gronie złożonym z przedstawicieli środowisk naukowych, oświatowych, kulturalnych, lokalnych władz, a także gości z Polski.

Otwierająca konferencję prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur podkreśliła znaczenie organizacji w kształtowaniu i podtrzymywaniu polskiej tożsamości narodowej na Żytomierszczyźnie. Jako następni głos zabrali konsul generalny RP w Winnicy Mateusz Natkowski i p.o. prezydenta Żytomierza Halina Szymańska.

W kolejnej części skupiono się na historycznym kontekście działalności związku. Prezes organizacji przedstawiła jego rolę w odrodzeniu polskości na Żytomierszczyźnie, zwracając uwagę na wyzwania, jakie organizacja napotykała w ciągu 35 lat istnienia. Wykład prof. Wiktorii Zagurskiej-Antoniuk ukazał wkład związku w edukację i naukę, szczególnie w realizacji polityki narodowościowej na Ukrainie.

Tetiana Petrowska omówiła rolę Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. Ignacego Jana

Paderewskiego w rozwoju społecznym uczniów.

Drugi panel poświęcono kulturze jako głównemu źródłu tożsamości narodowej. Prof. Ludmyła Pawłowska szczegółowo opisała udział związku w zachowaniu i popularyzacji polskiej kultury. O wkładzie Ignacego Jana Paderewskiego w budowanie relacji polsko-ukraińskich mówiła Hałyna Dowbysz z Narodowej Akademii Muzycznej. Wiktoria Rozbicka-Gołub opowiedziała o historii swojego członkostwa w organizacji. Była jedną z pierwszych osób, które wyjechały na studia, a po ich ukończeniu wróciły do Żytomierza. Obecnie uczy młodzież języka polskiego.

Wiktoria Laskowska-Szczur nakreśliła wizję przyszłości związku, omówiła plany i nowe pomysły, które mają umocnić jego rolę w regionie.

Uczestnicy konferencji mogli zapoznać się w wystawę fotograficzną pt. „35 lat odrodzenia polskości na Żytomierszczyźnie”, ekspozycją poświęconą 35-leciu Związku Polaków na Żytomierszczyźnie, na której znalazły się zdjęcia archiwalne i dokumenty ukazujące historię organizacji oraz jej wkład w podtrzymywanie polskości w regionie, a także z publikacjami wydanymi przez związek oraz literaturą poświęconą polskości na Ukrainie.

Jednym z punktów programu była prezentacja książek, które podkreślają związki literackie i

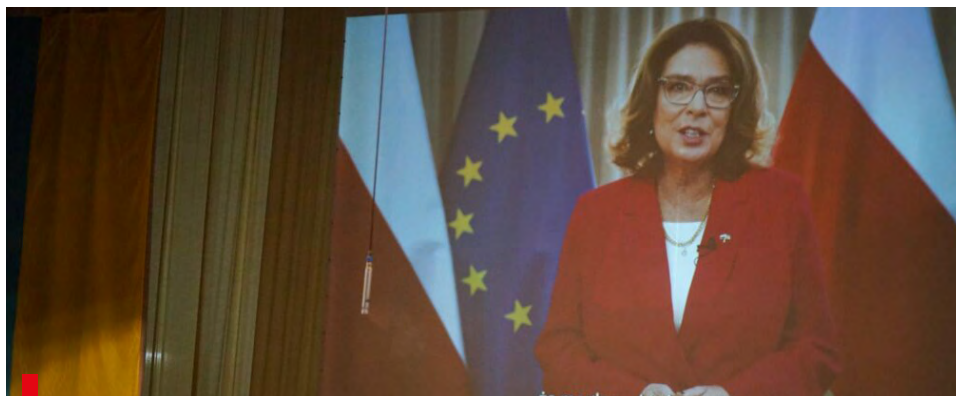
**Konferencja „Działalność Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie w kontekście 35-lecia istnienia” zgromadziła przedstawicieli środowisk naukowych, edukacyjnych, kulturalnych oraz lokalnej administracji, a także gości z Polski /
Учасники конференції «Діяльність Житомирської обласної Спілки поляків України в контексті 35-річчя її існування» зібрала представників наукової, освітньої, культурної та місцевої громадськості, а також гостей з Польщі**

P.o. prezydenta Żytomierza Halina Szymańska złożyła gratulacje z okazji jubileuszu 35-lecia działalności Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie / В. о. міського голови Житомира Галина Шиманська привітала ГО „Житомирська обласна Спілка поляків України” з 35-річчям діяльності

Prezentacja książki „Czesław Miłosz: »Więcej niż jedno życie« przez autora Wołodymyra Horbatenkę / Презентація книги "Чеслав Мілош: не одне життя" автора Володимира Горбатенка

Marszałek Senatu RP Małgorzata Kidawa-Błońska przekazała gratulacje dla Polaków na Żytomierszczyźnie / Маршалок Сенату РП Малгожата Кідава-Блонська привітала поляків Житомирщини

Honorowi goście skierowali do obecnych słowa podkreślające wagę wydarzenia oraz zwrócili uwagę na wieloletnią i prężną działalność Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie / Почесні гості підкреслили важливість заходу та відзначили плідну та багаторічну працю ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України"

kulturowe między Polską a Ukrainą: „Na przekór totalitaryzmom. Opowieść o Franciszku Brzeźcickim” Jerzego Wójcickiego oraz pracy „Чеслав Мілош: »Більше за одне життя«” („Czesław Miłosz: »Więcej niż jedno życie«”) przez jej autora Wołodymyra Horbatenkę.

Konferencja była nie tylko okazją do podsumowania dorobku Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie, ale również platformą wymiany myśli i inicjatyw na przyszłość. Dzięki działalności ŻOZPU Polacy na Ukrainie mogą pielęgnować swoją tożsamość narodową, kulturować tradycje oraz budować mosty między Polską a Ukrainą.

FESTIWAL „TĘCZA POLESIA”

Kulminacją Dni Kultury był XXIX Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej „Tęcza Polesia”, który mimo alarmów przeciwlotniczych i trudności organizacyjnych odbył się w pełnym kształcie. Choć rozpoczął się z dwugodzinnym opóźnieniem, pokazał, że niezłomny duch uczestników i organizatorów jest silniejszy niż jakiegokolwiek przeszkody. Ci, którzy wytrwali, mogli cieszyć się niezapomnianymi wrażeniami, satysfakcją i radością z bogatego programu artystycznego.

Wydarzenie zainaugurowała Orkiestra Wojskowa Żytomierskiego Instytutu Wojskowego im. Siergieja Korolowa pod dyrekcją ppłk. Pawła Osińskiego, która wystąpiła z solistką Katarzyną Kłosowską. Wspólne wykonanie hymnów Polski i Ukrainy było symbolem wsparcia między narodami.

Do organizatorów napłynęły listy gratulacyjne od miast i województw partnerskich. Marszałek Senatu RP przesłała nagranie wideo ze wzruszającymi słowami: „Niewielkie wyróżnienie, że mogłam objąć to polskie święto honorowym patronatem Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Wiem, że te wyjątkowe dni są wyczekiwane przez wielu Polaków w Ukrainie. Jestem pełna podziwu, że w tak niezwykle trudnych warunkach w obliczu trwającej pełnowymiarowej wojny macie siłę i odwagę pielęgnować naszą kulturę. Wasza postawa nas inspiruje. Trwacie przy polskości, z dumą kultuwując nasze najlepsze tradycje, a my jesteśmy z Wami i wspieramy Was w każdym, nawet najtrudniejszym momencie. Dziękuję z całego serca, że tak wytrwale pielęgnujecie więzi z Polską, mimo trudności, program Dni Kultury Polski i festiwalu jest niezwykle bogaty. To pokazuje Waszą wielką moc i przywiązanie do wspólnej historii i dziedzictwa. Serdecznie pozdrawiam i mam nadzieję na wspólne świętowanie kolejnych edycji Dni Kultury Polski w Żytomierzu!”

Podczas części oficjalnej głos zabrał konsul Mateusz Natkowski: „Niezlamani i niepokonani”; podsumował swoje wystąpienie, a jego słowa doskonale oddały atmosferę tej wyjątkowej

Orkiestra Żytomierskiego Instytutu Wojskowego im. S. Korolowa z solistką Katarzyną Kłosowską / Оркестр Житомирського військового інституту С. Корольова із солісткою Катериною Клосовською

Halina Dowbysz zaśpiewała „Czerwone maki na Monte Cassino” / «Червоні маки на Монте Кассіно» у виконанні Галини Довбиш

Iryna Nawojewa mistrzowsko wykonała piosenkę Anny German „Człowieczy los” / Ірина Навоєва під час майстерного виконання пісні «Людська доля»

Na scenie zaprezentował polskie pieśni Zespół Wokalny „Dzwoneczki” / На сцені – вокальний ансамбль „Дзвонечки”

uroczystości. Przedstawiciel Departamentu Kultury i Turystyki Żytomierskiej Obwodowej Administracji Wojskowej Ołeksandr Piwowarski podziękował organizatorom i Polsce za wsparcie Ukrainy.

„Nie ma większego dowodu na siłę kultury niż to, że mimo przeciwności losu potrafimy się jednoczyć i pielęgnować nasze tradycje” – podkreśliła Wiktoria Laskowska, prezes Stowarzyszenia „Kongres Oświaty Polonijnej”. Proboszcz parafii Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Korosteszowie, ks. Andrzej

Baczyński pobłogosławił obecnych i życzył, aby następny festiwal odbył się w pokoju.

170-LECIE URODZIN JULIUSZA ZARĘBSKIEGO

Festiwal obfitował w różnorodne występy muzyczne i taneczne, łączące tradycję z nowoczesnością, które podkreśliły piękno polskiej i ukraińskiej kultury. W programie nie mogło zabraknąć utworów związanego z Żytomierzem polskiego kompozytora Juliusza Zarębskiego, którego 170. rocznica urodzin

przypada w tym roku. Słuchaczy zachwyciło piękno jego muzyki.

Podczas koncertu wybrzmiały także patriotyczne i współczesne kompozycje w wykonaniu Haliny Dowbysz, Iryny Nawojewej, Diny Chalimonczuk i Katarzyny Kłosowskiej (Bakalczuk). Występy młodych artystów z zespołów Dzwoneczki, ModernPol i Jaskółka pokazały, że polska kultura żyje w sercach kolejnych pokoleń i udowodniły, że starsze pokolenie wypełniło swoją powinność, którą jest przekazywanie młodszym narodowych wartości,

zwyczajów, tradycji oraz wytworów artystycznych.

Na koniec uczestnicy festiwalu zostali uhonorowani dyplomami oraz pamiątkowymi wyróżnieniami, co dodało wydarzeniu wyjątkowego charakteru.

Festiwalowy dzień był pełen emocji, jedności i dumy i na długo pozostanie w pamięci uczestników jako dowód siły i niezłomności polsko-ukraińskiej wspólnoty. „Tęcza Polesia” pokazała, że dzięki determinacji i zaangażowaniu można osiągnąć sukces mimo

Zespół wokально-instrumentalny Crystal Light / Вокально-інструментальний ансамбль "Кришталеве світло"

Uczestnicy festiwalu zostali uhonorowani dyplomami oraz odznaczeniami, które wręczył konsul generalny RP w Winnicy Mateusz Natkowski / Учасники фестивалю були нагороджені дипломами та відзнаками, які вручив Генеральний консул Республіки Польща у Вінниці Матеуш Натковський

**Delegacja złożyła biało-czerwone kwiaty i zapaliła znicze w miejscach pamięci w Żytomierzu /
Делегація поклала біло-червоні квіти та запалила свічки у пам'ятних місцях у Житомирі**

przeszkód. Wszyscy uczestnicy – od artystów przez organizatorów po widzów – wykazali się niezwykłą wytrzymałością i duchem, który pomógł przezwyciężyć wszelkie trudności, a atmosfera sprzyjała integracji i budowaniu wspólnoty.

WYCIECZKA DO MUZEUM CONRADA

Z okazji 100. rocznicy śmierci Josepha Conrada-Korzeniowskiego zorganizowana została wycieczka do miejscowości Terechowe w pobliżu Berdyczowa, gdzie znajduje się muzeum pisarza. Goście zapoznali się ze spuścizną Conrada i miejscem jego urodzin.

Ponadto odbyła się wycieczka „Adresy polskie w Żytomierzu” do miejsc związanych z Ignacym Janem Paderewskim, Józefem Piłsudskim, Jarosławem Dąbrowskim i Apollem Korzeniowskim oraz na polski cmentarz. Goście złożyli

biało-czerwone kwiaty i zapalili znicze na mogiłach bohaterów oraz przy tablicach polskich osobistości w Żytomierzu i Berdyczowie.

Delegacja na czele z konsulem generalnym RP w Winnicy i prezes Wiktorią Laskowską uczestniczyła w obchodach 92. rocznicy Hołodomoru (Wielkiego Głodu), który miał miejsce w latach 1932-1933. W uroczystościach wzięły udział władze obwodu żytomierskiego.

Dla młodzieży zostały zorganizowane konkursy „Mistrz Ortografii Polskiej” i recytatorski im. Walentyna Grabowskiego.

W Centrum Polskim odbyło się spotkanie konsula Mateusza Natkowskiego z Polakami.

MSZA ŚW. W KATEDRZE

Dni Kultury Polskiej zakończyły się w niedzielę mszą świętą dziękczynną w rzymskokatolickiej katedrze św. Zofii, którą celebrował ks. kanonik Wiktor Makowski. Obecni

modlili się w intencji Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie, organizatorów, dobroczyńców i uczestników święta polskiej kultury w Żytomierzu oraz o sprawiedliwy pokój na Ukrainie.

XVI Dni Kultury Polskiej na Ukrainie oraz 29. Festiwal „Tęcza Polesia” były nie tylko świętem polskości, lecz także symbolem nadziei i jedności w trudnych czasach. Pokazały, że kultura ma moc łączenia ludzi ponad granicami i przeciwnościami, a polska tradycja pozostaje żywa dzięki wysiłkowi i zaangażowaniu Polaków na całym świecie. To takie inicjatywy sprawiają, że polska kultura na Ukrainie nie tylko trwa, ale i rozwija się, będąc źródłem dumy i inspiracji dla kolejnych pokoleń.

Organizatorem wydarzenia były Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie oraz Stowarzyszenie „Kongres Oświaty Polonijnej” przy wsparciu Żytomierskiej

Obwodowej Administracji Wojskowej i Żytomierskiej Rady Miejskiej.

Honorowy patronat nad Dniami Kultury Polskiej i Festiwalem „Tęcza Polesia” objęli marszałek Senatu RP Małgorzata Kidawa-Błońska, marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki i marszałek województwa śląskiego Wojciech Saługa. Patronat medialny sprawowały: TVP Polonia, Federacja Mediów Polskich na Wschodzie, Sojuz TV, TV Polacy Żytomierszczyzny, dwutygodnik „Dziennik Kijowski” i kwartalnik „Tęcza Żytomierszczyzny”.

Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie „Polonia i Polacy za Granicą 2024 – Regranting” jest realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Wiktorija Laskowska

**Dla młodzieży została zorganizowana wycieczka do wsi Terechowe i Berdyczowa, do muzeum Josepha Conrada-Korzeniowskiego, z okazji 100. rocznicy śmierci pisarza /
Для молоді організована екскурсія до Терехова та Бердичева у музеї Юзефа Конрада Корженьовського з нагоди 100-річчя його смерті**

**Msza święta w konkatedrze pw. św. Zofii /
Свята меса у конкафедральному соборі св. Софії**

**Senat Polonii obradował w gmachu Sejmu RP w Warszawie i Domu Polonii w Pułtusku /
Сенат Полонії проводив засідання у Сеймі РП у Варшаві та Домі Полонії у Пултуську**

SENAT POLONII – SPOTKANIE LIDERÓW POLONIJNYCH

W dniach 8-12 listopada w Warszawie i Pułtusku odbyło się Światowe Zgromadzenie Liderów Organizacji Polonijnych. Zjazd pod hasłem: „Polska i Polonia – razem w nowej globalnej rzeczywistości” zorganizowała Rada Polonii Świata.

Spotkanie miało na celu omówienie najważniejszych wyzwań i szans stojących przed Polonią w nowej globalnej rzeczywistości oraz zacieśnienie współpracy między diasporą a Polską. Uczestnicy debatowali o najważniejszych dla środowiska sprawach: kulturze, oświacie, mediach, aktywności młodzieży czy sytuacji seniorów. W wydarzeniu wzięło udział blisko sto osób z 39 krajów z Europy, Ameryki, Azji i Australii reprezentujących różne organizacje polonijne oraz goście i eksperci.

UCZESTNICY I TEMATY

Zjazd Senatu Polonii odbywał się w gmachu Sejmu RP i Domu Polonii w Pułtusku. W sejmowej Sali Kolumnowej miała miejsce inauguracja. Ministerstwo Spraw Zagranicznych reprezentowały podsekretarz stanu Henryka Mościcka-Dendys i dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Anna Sochańska, parlament – przedstawiciele sejmowej i senackiej komisji ds. Polonii: posłowie Andrzej Zapałowski, Barbara Okuła, senator Kazimierz Michał Ujazdowski oraz koordynator ds. Polonii i Polaków za granicą Robert Tyszkiewicz. Obecni byli również m.in. dyrektor Instytutu Rozwoju Języka Polskiego Urszula Starakiewicz-Krawczyk oraz w imieniu Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” przewodniczący Zarządu Krajowego Tomasz Różniak.

Obecnych powitał prezes Rady Polonii Świata Jarosław Narkiewicz. Przemówienia gości dotyczyły priorytetów polskiej polityki polonijnej. Przedstawiciele organizacji polonijnych zabrali głos w sprawach programowych.

Dyskusje podczas obrad odbywały się w ramach paneli tematycznych: „Światowa wspólnota dla Polski i Polonii”, „Wspólnota 60 milionów – Konstytucja, ustawy polonijne, obywatelskie prawa i obowiązki”, „Sytuacja organizacji i mniejszości polskich w państwach ościennych”, „Emigracja czy powroty”, „Sprzymierzeńcy tożsamości narodowej – harcerstwo, folklor, sport i turystyka”, „Sport polonijny – kibicujemy i uprawiamy”, „Polonijna aktywność młodzieży”, „Polonijna miłość do folkloru”, „Polskość, miejsca pamięci i trudna historia – przekaz międzypokoleniowy”.

UDZIAŁ KONGRESU OŚWIATY POLONIJNEJ

W pracach Senatu Polonii uczestniczył Zarząd Kongresu Oświaty Polonijnej w składzie: Wiktoria Laskowska-Szczur (Ukraina), Elżbieta Barrass (Wielka Brytania), Witalij Chmielewski (Kazachstan) oraz Iwona Malinowski (Kanada). Jednym z kluczowych tematów była edukacja polonijna, omawiana podczas panelu „Przyszłość oświaty polonijnej, jej blaski i cienie”.

Wiktoria Laskowska w wystąpieniu „Przyszłość oświaty polonijnej w globalnym świecie – szanse, wyzwania i kierunki rozwoju” przedstawiła działalność Kongresu. Skupiła się na budowaniu wspólnoty i współpracy między różnymi organizacjami polonijnymi, podkreślając znaczenie edukacji w utrzymaniu polskiej tożsamości za granicą oraz rolę młodzieży w budowaniu przyszłości Polonii, a także na wyzwaniach stojących przed Polonią w kontekście globalnych zmian.

**Liderzy Stowarzyszenia „Kongres Oświaty Polonijnej” na obradach w Senacie Polonii /
Очільники Товариства „Конгрес Полонійної освіти” у Сенаті РП**

DZIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI

Liderzy organizacji polonijnych uczestniczyli w obchodach Narodowego Święta Niepodległości. Na zaproszenie Kancelarii Prezydenta RP wzięli udział w odprawie wart przy Grobie Nieznanego Żołnierza na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego. Po złożeniu meldunku prezydentowi Andrzejowi Dudzie przez szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego na płycie Grobu zostały złożone wieńce. Następnie miała miejsce uroczysta deflada. Obecność przedstawicieli Polonii podczas tych obchodów była symbolicznym wyrazem jedności wszystkich Polaków – niezależnie od miejsca zamieszkania – i świadectwem siły ducha narodu, który pielęgnuje pamięć o swoich korzeniach i wspólnej historii.

JUBILEUSZOWY KONCERT

W warszawskim Domu Polonii odbył się koncert z okazji jubileuszu 30-lecia Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych – organizacji założonej w Londynie, zrzeszającej największe polonijne stowarzyszenia z 27 krajów Europy. Edward Trusewicz, prezydent EUWP, podsumował działalność Unii, podkreślając jej najważniejsze kierunki.

Reprezentujący na uroczystości parę prezydencką sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP Andrzej Dera odczytał list skierowany do członków unii przez pierwszą damę Agatę Kornhauser-Dudę oraz prezydenta Polski Andrzeja Dudę.

Życzenia pod adresem EUWP wygłosili reprezentanci Senatu, Sejmu, MSZ, MEN oraz innych partnerów Jubilata. Przeplatały je występy artystów, również polonijnych: Eweliny Saszenko z Litwy, Haliny Mlynkovej pochodzącej z Zaolzia w Czechach oraz solisty Filharmonii Podlaskiej Macieja Nerkowskiego.

Wieczór zakończył się serdecznymi podziękowaniami i zaproszeniem do dalszej współpracy na rzecz umacniania polskiej tożsamości na świecie.

Zjazd liderów organizacji polonijnych był intensywnym czasem wymiany doświadczeń, budowania relacji i wyznaczania wspólnych celów. Kluczowe tematy, takie jak edukacja, kultura i młodzież, zostały omówione w duchu jedności i współpracy. Obecność na obchodach Narodowego Święta Niepodległości oraz zaangażowanie w obchody 30-lecia Unii Wspólnot Polonijnych podkreśliły znaczenie wspólnych działań na rzecz budowania przyszłości Polonii i jej relacji z Polską.

Współorganizatorem Światowego Zgromadzenia Liderów Organizacji Polonijnych było Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Redakcja

Obchody Narodowego Święta Niepodległości z udziałem najwyższych władz państwowych / Святкування Дня Незалежності Польщі за участі представників вищої державної влади

Przedstawiciele Polonii i Polaków na Święcie Niepodległości Polski w Warszawie / Представники Полонії та поляків за кордоном на святкуванні Дня Незалежності Польщі у Варшаві

Edward Trusewicz, prezydent EUWP, wręczył odznaczenia za zasługi dla Polonii i Polaków / Едвард Трусевич, президент EUWP, вручив відзнаки за заслуги польській громаді та полякам

**Inauguracja VII Światowego Forum Mediów Polonijnych w siedzibie Ministerstwa Spraw Zagranicznych /
Уроचितе відкриття VII Світового форуму ЗМІ польської діаспори в Міністерстві закордонних справ Польщі**

ZJAZD MEDIÓW POLONIJNYCH W WARSZAWIE

Blisko 90 dziennikarzy z ponad 30 krajów świata i sześciu kontynentów uczestniczyło w VII Światowym Forum Mediów Polonijnych, które odbyło się w dniach 17-20 października. Patronat nad wydarzeniem objął Minister Spraw Zagranicznych RP.

Światowe Forum Mediów Polonijnych jest jednym z najważniejszych wydarzeń skierowanych do dziennikarzy polonijnych. Stwarza im okazję do wymiany doświadczeń i rozwijania kompetencji medialnych. Ostatni, siódmy, zjazd wypełniły szkolenia, wykłady i warsztaty prowadzone przez ekspertów z renomowanych uczelni polskich. Skupiły się wokół takich tematów jak wykorzystanie nowoczesnych technologii w pracy dziennikarskiej i promocja Polski na świecie.

Inauguracja Forum nastąpiła w siedzibie Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Obecnych powitała dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą w MSZ Anna Sochańska. Obrady otworzyła prezes Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych (ŚSMP) Teresa Sygnarek, która podkreśliła rolę dziennikarstwa polonijnego w promowaniu polskiej kultury i historii poza granicami Polski. Zostały ogłoszone apele ŚSMP w sprawie Andrzeja Poczobuta i mediów polskich na Ukrainie i Białorusi.

Tematowi budowania wspólnoty mediów polonijnych została poświęcona dyskusja panelowa, w której udział wzięli Anna Sochańska, Teresa Sygnarek, redaktor naczelna Radia Lwów Maria Pyż, redaktor portalu Znadniemna.pl Andrzej Pisalnik i redaktor naczelny „Kuryera Polskiego” Waldemar Biniecki. Uczestnicy omówili elementy różnicujące pracę dziennikarzy w poszczególnych krajach, wspólne wyzwania stojące przed mediami polonijnymi w dobie cyfrowej oraz atuty i trudności,

które daje mnogość mediów społecznościowych skierowanych do różnych grup odbiorców, jak Instagram, X czy TikTok.

Następnego dnia uczestnicy zjazdu przemieścili się do Pułtuska, gdzie w Domu Polonii odbyły się warsztaty poświęcone wykorzystaniu sztucznej inteligencji w pracy redakcyjnej. Dziennikarze zapoznali się z zasadami działania AI i praktycznym zastosowaniem jej narzędzi w tworzeniu treści tekstowych i multimedialnych. Pod kierunkiem dr. hab. Krzysztofa Kowalika i mgr. Krzysztofa Kępy z Uniwersytetu Warszawskiego uczyli się, jak, korzystając ze sztucznej inteligencji, generować treści takie jak tekst, dźwięk, grafika, animacja czy wideo. Omawiali również kwestię potencjalnych zagrożeń wynikających z użytkowania tej technologii, związanych z dezinformacją i etyką dziennikarską. Rozmawiali o zasadach zachowania się na wizji czy w radiu, o poprawnym wykorzystywaniu współczesnej polszczyzny (m.in. neologizmy i feminyty).

Wykłady eksperckie zorganizowane trzeciego dnia Forum dotyczyły takich zagadnień jak dylematy dziennikarstwa XXI wieku (czym się kierować? – jakością czy atrakcyjnością wypowiedzi), czym jest cyfrowy storytelling, gdzie przebiega (czy przebiegać powinna) granica między wolnością słowa a prawem do prywatności. Poprowadzili je wykładowcy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Warszawskiego, eksperci TVP, Polskiego

Radia, Radiowej Akademii Umiejętności, Free Range Productions.

W trakcie Forum obradował Kongres Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych, na którym wybrano nowy Zarząd organizacji oraz nakreślono plan działania. Stanowisko prezesa ŚSMP ponownie powierzono Teresie Sygnarek, niestrudzonej orędownicze łączenia dziennikarzy polonijnych we wspólnej pracy ukierunkowanej na rozwój, jakość, wypełnianie misji dotyczącej promocji polskości oraz Polski na całym globie.

W liście do uczestników Teresa Sygnarek napisała m.in.: „Wasza obecność i zaangażowanie przyczyniły się do stworzenia wyjątkowej atmosfery, która sprzyjała wymianie myśli oraz doświadczeń. Dzięki Wam Forum stało się nie tylko platformą do dyskusji, ale także miejscem, gdzie zacieśniliśmy więzi w naszej polonijnej społeczności. Wspólne wykłady i warsztaty pozwoliły nam na odkrycie nowych perspektyw oraz nawiązanie wartościowych kontaktów, które z pewnością zaowocują w przyszłości. Jestem przekonana, że nasza współpraca będzie kontynuowana, a efekty naszych rozmów i działań przyniosą korzyści nie tylko mediom polonijnym, ale także całej Polonii na świecie”.

Forum zakończyło się apelem do polskich władz o aktywne wspieranie mediów polonijnych. Postulaty zebrane przez komisję ds. uchwał i wniosków oraz Zarząd ŚSMP dotyczące działalności mediów polonijnych są

następujące: media polonijne powinny stanowić zintegrowany system realizacji polskiej racji stanu, przy zachowaniu niezależnej polityki redakcyjnej tych mediów; polskie media publiczne powinny mieć ustalony model współpracy z mediami polonijnymi; niezbędne jest godne finansowanie pracy dziennikarzy polonijnych; występujemy o powołanie Rady Dziennikarzy Polonijnych przy Senacie RP, której skład podaje zarząd ŚSMP; podkreślamy konieczność finansowania projektów dotyczących szkoleń młodzieżowych struktur ŚSMP; media polonijne powinny być uwzględnione w polskim ustawodawstwie o mediach. Powstanie nowych rozwiązań prawnych powinno odbywać się we współpracy z ŚSMP.

Na zakończenie uczestnicy Forum przyjęli komunikat. Czytamy w nim: „Organizatorzy VII Światowego Forum Mediów Polonijnych: Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych (ŚSMP), Europejska Unia Wspólnot Polonijnych oraz Stowarzyszenie »Wspólnota Polska« dziękują Ministrowi Spraw Zagranicznych za objęcie Forum Mediów patronatem honorowym oraz Ministerstwu Spraw Zagranicznych RP za wsparcie finansowe projektu w konkursie »Polonia i Polacy za Granicą 2024 – Wydarzenia i Inicjatywy Polonijne«”.

Gwoli ścisłości można dodać, że historia forów mediów polonijnych jest dłuższa niż mogłoby to wynikać z numeru tegorocznej edycji. Pierwsze cztery zjazdy w latach 2014–2017 odbyły się bowiem jako Europejskie Forum Mediów Polonijnych. Dopiero od roku 2018 przybrały postać Światowego Forum Mediów Polonijnych.

Organizatorami Forum były Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych, Europejska Unia Wspólnot Polonijnych oraz Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. Projekt został dofinansowany przez MSZ w ramach tegorocznego konkursu „Wsparcie dla Polonii i Polaków za Granicą”.

Elwira Gilewicz

Uczestnicy Forum w Domu Polonii mieli okazję do spotkań i dyskusji / Учасники форуму в Домі Полонії під час зустрічей та обговорень

Gala Dziennikarzy Polonijnych zrzeszonych w Światowym Stowarzyszeniu Mediów Polonijnych w Centrum Prasowym Foksal / Церемонія відзначення полонійних журналістів – членів Всесвітнього товариства польських ЗМІ – відбулася у прес-центрі Foksal

GALA DZIENNIKARZY POLONIJSKICH 2024

Podczas organizowanego przez Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych wydarzenia została wręczona prestiżowa nagroda ŚSMP Słowo Polonii. Otrzymał ją Tomasz Wolff, redaktor naczelny dziennika Polaków w Czechach „Głos”.

Gala Dziennikarzy Polonijnych zrzeszonych w Światowym Stowarzyszeniu Mediów Polonijnych odbyła się 12 listopada w Warszawie, w Centrum Prasowym Foksal. Wzięli w niej udział redaktorzy pracujący w polskich mediach na całym świecie. Wśród zaproszonych gości byli prezes Fundacji Wolność i Demokracja Lilia Luboniewicz, medioznawca, politolog z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie prof. Iwona Hofman, dziekan Wydziału Dziennikarstwa, Informatyki i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego prof. Dariusz Kuźmina, posłanka na Sejm RP, pomysłodawczyni i organizatorka Konkursu „Być Polakiem” Joanna Fabisiak oraz przedstawiciele Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.

Kulminacyjnym akcentem uroczystości była ceremonia wręczenia nagrody Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych – statuetki Słowo Polonii. Wyróżnieniem tym ŚSMP honoruje osobę, która w szczególności przyczyniła się do rozwoju mediów polonijnych oraz propagowania polskiego dziedzictwa za granicą. Laureatem czwartej edycji nagrody został Tomasz Wolff, redaktor naczelny czasopisma „Głos” – gazety Polaków w Republice Czeskiej i jednocześnie jednego z dwóch dzienników ukazujących się poza Polską. Przyznanie mu statuetki jest wyrazem docenienia jego

zaangażowania i wieloletniej pracy na rzecz społeczności polonijnej. Wolff stworzył platformę medialną promującą polską kulturę, język, wzmacniającą poczucie wspólnoty i tożsamości narodowej wśród Polaków mieszkających w Czechach.

W swoim przemówieniu redaktor naczelny „Głosu” mówił o roli dziennikarza jako osoby wychodzącej ze swojej strefy komfortu, skupiając się na problemach i potrzebach innych. „Dobre i rzetelne dziennikarstwo to codzienne wychodzenie poza strefę własnego komfortu. W świecie tak spolaryzowanym i pędzącym w szalonym tempie *idée fixe* każdego dziennikarza powinien być drugi człowiek – czasem kafelek i ułomny, czasem wyglądający jak mityczny Adonis, mający różne poglądy, kolor skóry, wyznający różne religie lub niewierzący” – mówił Tomasz Wolff.

Pierwszym laureatem nagrody Słowo Polonii został Andrzej Poczobut, białoruski dziennikarz i działacz polski, skazany przez reżim Aleksandra Łukaszenki na 8 lat kolonii karnej. Przeznaczona dla niego statuetka z wygrawerowaną dedykacją „Za Wolność Słowa” wciąż czeka na osobisty odbiór, a ŚSMP od 2021 roku, tj. od chwili aresztowania Andrzeja Poczobuta nie ustaje w staraniach na rzecz jego uwolnienia.

WLS

11. Zjazd Federacji Mediów Polskich na Wschodzie / 11-й з'їзд Федерації польських ЗМІ на Сході

11. SPOTKANIE DZIENNIKARZY POLSKICH ZE WSCHODU

Od 13 do 14 listopada w Warszawie odbywał się XI Zjazd Federacji Mediów Polskich na Wschodzie, który zgromadził dziennikarzy z Litwy, Łotwy, Białorusi, Ukrainy, Mołdawii, Rosji i Czech. Spotkanie było okazją do dyskusji nad wyzwaniem, przed jakim stoi środowisko, oraz do wyznaczenia kierunków rozwoju polskiej prasy, radia, telewizji i portali działających poza granicami kraju.

Podczas Zjazdu wybrano nową władzę Federacji Mediów Polskich na Wschodzie. Na stanowisko prezesa została powołana Halina Szczotka, redaktor naczelna miesięcznika „Zwrot” i portalu Zwrot.cz z Czech. W skład Zarządu weszli Rajmund Klonowski („Kurier Wileński”, Litwa), Jerzy Wójcicki („Słowo Polskie”, Ukraina), Andrzej Pisalnik (znadniemna.pl, Białoruś) i Ryszard Stankiewicz („Polak na Łotwie”, Łotwa). Wszyscy oni są doświadczonymi dziennikarzami, którzy wcześniej pełnili funkcje kierownicze w Federacji, co

czyni ich cennym wsparciem dla nowej prezes.

Do rady programowej wybrano Witalija Chmielewskiego, prezesa Związku Polaków w Kazachstanie, Annę Paniszewą, działaczkę polskiej mniejszości na Białorusi, Wiktorię Laskowską, redaktor naczelną kwartalnika „Tęcza Żytomierszczyzny”, przedstawiciela redakcji „Jutrzenka” z Mołdawii oraz Romualda Mieczkowskiego, redaktora naczelnego kwartalnika „Znad Wilii” z Litwy.

Tematyka zjazdu koncentrowała się na bieżących problemach polskich

Rajmund Klonowski („Kurier Wileński”, Litwa) oraz prezeska Federacji Mediów Polskich na Wschodzie Halina Szczotka, redaktor naczelna miesięcznika „Zwrot” i portalu Zwrot.cz z Czech (zdj. glosznadniemna.pl) / Раймунд Клоновський («Кurier Wileński», Литва) та президент Федерації польських ЗМІ на Сході Галина Щотка, головний редактор місячника «Zwrot» i порталу Zwrot.cz з Чехії (фото glosznadniemna.pl)

dziennikarzy na Wschodzie i roli mediów w budowaniu lokalnych społeczności. Pierwszy panel dyskusyjny dotyczył kwestii wsparcia finansowego i narzędzi, jakich można do tego celu używać. Dyskutanci rozmawiali o możliwości wykorzystania crowdfundingu, funduszy unijnych i współpracy z Międzynarodowymi Domami Spotkań. W panelu prowadzonym przez Rajmunda Klonowskiego wystąpili eksperci: Olgierd Dobrowolski z Fundacji Instytut Suwerennej i Łukasz Kierkowski z Fundacji W Dobrym Tonie.

O roli nowych mediów w promowaniu języka polskiego dyskutowali Denys Ogrodnijczuk z „Mozaiki Berdyczowskiej” oraz Halina Szczotka. Paneliści zastanawiali się nad wykorzystaniem nowoczesnych technologii do propagowania polszczyzny oraz nad tym, jak angażować młodzież w tworzenie i odbiór treści.

Tematem kolejnego panelu była polityka historyczna i rola mediów w rozwiązywaniu konfliktów. Dyskusja dotyczyła problemów wynikających z manipulacji historią w krajach, w których działają polskojęzyczne redakcje. Wśród panelistów znaleźli się Maciej Dancewicz z Fundacji Wolność i Demokracja oraz Jerzy Wójcicki.

Zjazd zakończył się przyjęciem trzech ważnych apeli: o pilne wsparcie polskich dziennikarzy przebywających na uchodźstwie w Polsce, o uwolnienie Andrzeja Poczobuta, polskiego dziennikarza uwięzionego na Białorusi, oraz o stworzenie stałego modelu finansowania dla mediów polskich za granicą.

Gościem zjazdu była Teresa Sygnałek, prezes Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych.

Federacja Mediów Polskich na Wschodzie zrzesza blisko 50 polskojęzycznych redakcji z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Jej misją jest wspieranie niezależnego dziennikarstwa oraz promocja polskiej kultury i języka w regionach, gdzie sytuacja polityczna i społeczna utrudnia swobodę wyrażania opinii. Tegoroczne spotkanie było nie tylko okazją do wymiany doświadczeń, ale także wyrazem solidarności polskich dziennikarzy na Wschodzie, którzy nieustannie dążą do podtrzymania więzi z Polską i umacniania polskości na swoich terenach.

Przewodniczący Konferencji Episkopatu Ukrainy bp Witalij Skomarowski / Голова Конференції єпископів України єпископ Віталій Скомаровський

BP SKOMAROWSKI: WYTRWALIŚMY DZIĘKI WIERZE, PROSIMY O MODLITWĘ

Ukraińcy najbardziej potrzebują dziś duchowej solidarności, modlitwy. Bo naszym największym pragnieniem jest to, aby po tym tysięcznym dniu wojny nie było już kolejnych, żeby ta wojna się skończyła i nastał pokój – powiedział Radiu Watykańskiemu przewodniczący Konferencji Episkopatu Ukrainy w rozmowie przeprowadzonej w związku z 1000. dniem wojny rosyjsko-ukraińskiej.

Trzeba pamiętać o tym, co mówił Benedykt XVI, kiedy komentując tajemnice fatimskie, wskazywał, że dla Maryi to właśnie modlitwa i ofiara mają największą siłę, a nie broń czy wojska – zaznaczył bp Witalij Skomarowski.

Wielu Ukraińców tylko dzięki wierze jest w stanie przetrwać ten trudny czas wojny, zauważył. I podkreślił, że w takich ekstremalnych chwilach doświadczenie wiary okazuje się bardzo żywe. „Spotkałem też wielu żołnierzy, którzy dają świadectwo, że Pan Bóg ich wybawiał z bardzo trudnych sytuacji, z zagrożenia życia. Dają świadectwo o mocy modlitwy. Takich przypadków jest bardzo dużo” – stwierdził hierarcha.

KAPŁANI TEŻ SĄ NA FRONCIE

Biskup łucki i jednocześnie przewodniczący Episkopatu Ukrainy przypomniał, że od samego początku kapłani różnych wyznań zaangażowali się w służbę wśród żołnierzy. Wojsko bardzo potrzebuje obecności księdza, jego duchowej posługi, aby żołnierze nie ulegali zniechęceniu, nie popadali w depresję, lecz mieli siłę do dalszej obrony kraju.

Wojna odbiła się na wszystkich, zauważył biskup. Każdy oplakuje kogoś z najbliższych albo ma kogoś na linii frontu. Matki, siostry albo ojcowie przychodzą do kościoła, bo boją się o swych najbliższych. I właśnie w modlitwie znajdują siłę, by trwać i znosić te trudności, dodał.

WIĘKSZOŚĆ UKRAIŃCÓW MA DOBRĄ PAMIĘĆ

Dziękując Polakom za solidarność i otrzymane od nich wsparcie z wdzięcznością przyznał, że ta pomoc nie słabnie, ale przekształca się, staje się mniej spontaniczna, lecz bardziej usystematyzowana. Odniósł się również do słów jednego z polskich polityków, który zarzucił Ukraińcom, że mają krótką pamięć. „Ukraińcy są różni. Być może ktoś ma krótką pamięć, ale myślę, że większość moich rodaków ma długą pamięć i dobrze pamiętamy o waszej solidarności” – powiedział bp Skomarowski.

DZIĘKUJEMY ZA POMOC, MÓDLICIE SIĘ O POKÓJ

Hierarcha zauważył, że również ostatnio, z okazji rocznicy odzyskania niepodległości, wielu ludzi wspominało te pierwsze dni wojny, kiedy Polacy otworzyli swoje serca i swoje domy dla ukraińskich kobiet i dzieci. „Zawsze jesteśmy bardzo wdzięczni za wszystko, co Polska i Polacy zrobili dla naszego kraju. Prosimy oczywiście o dalsze wsparcie, na ile to możliwe, najpierw o wsparcie duchowe. Wiem, że w wielu parafiach w Polsce trwa modlitwa, odmawiany jest różaniec o pokój na Ukrainie. Za to bardzo wam dziękuję” – powiedział przewodniczący Konferencji Episkopatu Ukrainy.

Józef Konrad Korzeniowski: pisarz światowej sławy urodzony na Żytomierszczyźnie

W tym roku przypada 100. rocznica śmierci Polaka, szerzej znanego jako Joseph Conrad. Choć pisał po angielsku, jego twórczość głęboko tkwiła korzeniami w polskiej tradycji romantycznej. Autor m.in. „Jądra ciemności” i „Lorda Jim” był człowiekiem trzech kultur: polskiej, francuskiej i angielskiej.

Fotografie z dzieciństwa i młodości Józefa Konrada Korzeniowskiego / Дитячі та юнацькі фотографії Юзефа Коженювського (Джозефа Конрада)

Joseph Conrad, właśc. Józef Teodor Konrad Korzeniowski, urodził się 3 grudnia 1857 roku w Berdyczowie na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim (dziś na Ukrainie w obwodzie żytomierskim), w szlacheckiej rodzinie herbu Nałęcz. Był jedynym dzieckiem Apolla Korzeniowskiego i Eweliny z domu Bobrowskiej. W 1859 Korzeniowscy przenieśli się do Żytomierza, będącego wówczas znaczącym ośrodkiem kultury polskiej na Kresach południowo-wschodnich, a dwa lata później do Warszawy.

WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE

Apollo Korzeniowski był poetą, pisarzem, autorem dramatów, dziennikarzem, a także działaczem konspiracyjnym. Wraz z małżonką Ewelina (jej brat Stefan był później jednym z przywódców powstania styczniowego) zaangażował się w działalność niepodległościową. Nawiązał współpracę ze stronnictwem czerwonych zmierzającym do szybkiego wywołania powstania narodowego, brał udział w jego przygotowaniach. Młody Konrad chłonął panującą w domu patriotyczną atmosferę. Apollo zaszczylił w nim miłość do języka, literatury i wartości narodowych.

Jesienią 1861 roku został przez władze carskie aresztowany i osadzony w Cytadeli, a następnie zesłany do Wołody w północnej Rosji. Wkrótce dołączyła do niego żona z małym Konradem. Doświadczenie trudnych warunków życiowych i nieustannej walki o przetrwanie, naznaczone walką o wolność wywarły głęboki wpływ na chłopca, kształtując jego późniejszą wrażliwość na los człowieka w świecie pełnym niepewności, na podejście do takich wartości jak honor, odpowiedzialność i lojalność.

Matka zmarła na zesłaniu – na gruźlicę – w 1865 roku, kiedy Konrad miał 7 lat. Dwa lata

później zwolniono ojca. Zamieszkali we Lwowie, a potem w Krakowie. Jednak lata zsyłki zrujnowały zdrowie Apolla Korzeniowskiego, umarł w 1869 roku. 12-latkim zaopiekował się drugi brat matki, Tadeusz Bobrowski, również działacz niepodległościowy.

Kiedy Konrad miał 17 lat, wyjechał z Polski, by nigdy do niej nie wrócić.

DROGA KU LITERATURZE

Pojechał do Francji, gdzie rozpoczął karierę marynarza. Pracował na statkach najpierw francuskich, a potem brytyjskich przez 19 lat, do 1894 roku. W brytyjskiej marynarce handlowej dosłużył się stopnia kapitana. Żeglując, zwiedził kawał świata. Pływał do Afryki, Azji, Ameryki Południowej i Australii. Wrażenia z tych podróży nie opuściły go do końca życia, co dobrze widać w jego prozie. Dostarczyły mu niezwykłych przeżyć i doświadczeń, które stały się inspiracją dla wielu jego dzieł literackich.

W 1886 roku uzyskał obywatelstwo brytyjskie. W Anglii zamieszkał na stałe w 1894 roku. Z powodu licznych deformacji nazwiska przyjął pseudonim Joseph Conrad, który utworzył z imion: Józef i Konrad. Zaczął pisać. W 1895 roku zadebiutował powieścią „Szaleństwo Almayera”.

PISARZ ŚWIATOWY

Joseph Conrad jest uznawany za jednego z najwybitniejszych pisarzy literatury angielskiej, a jego twórczość wywarła ogromny wpływ na rozwój współczesnej prozy. Napisał łącznie kilkanaście powieści i osiem tomów opowiadań. Do jego najważniejszych utworów prozatorskich można zaliczyć książki „Lord Jim” (1900), „Jądro ciemności” (1902), „Tajfun” (1902), „Nostromo” (1904), „Smuga cienia” (1917).

Jego styl pisarski, niezwykle skomplikowani bohaterowie oraz wgłębianie się w meandry

ludzkiej psychiki powodowały, że wyprzedzał swoje czasy. Był mistrzem opisu wewnętrznych zmagania człowieka, pokazując, jak jednostka może zostać rzucona w wir nieznanych i wrogich sił. „Jądro ciemności” to nie tylko opowieść o wyprawie do Afryki, ale też głęboka analiza natury zła, kolonializmu i ludzkiej deprawacji.

Powieści Conrada często poruszają tematy związane z moralnością, odpowiedzialnością oraz konfliktem jednostki z otaczającym ją światem, co można wiązać z jego doświadczeniami osobistymi i historią Polski w czasach zaborów. Jego dzieła stawiają pytania o granice moralności, lojalności i tożsamości, często w ekstremalnych warunkach, które wyciągają z bohaterów ich najgłębsze lęki i pragnienia.

POLSKIE KORZENIE

Choć Conrad tworzył w języku angielskim, nigdy nie zapomniał o swoich polskich korzeniach. Polskie dziedzictwo, zwłaszcza romantyczne, i wpływ polskiej kultury były zawsze obecne w jego utworach, zwłaszcza w refleksjach nad losem jednostki, moralnymi dylematami oraz walką o wolność i godność. W listach i esejach wielokrotnie podkreślał, jak ważna była dla niego Polska, jej historia oraz walka o niepodległość. Postaci w jego książkach często przypominają bohaterów romantycznych, którzy muszą mierzyć się z tragicznym losem, próbując znaleźć sens w świecie pozbawionym jasnych reguł.

Jego polska tożsamość była także wyzwaniem – pisał o sobie jako o człowieku rozdartym między Wschodem a Zachodem, między dwoma językami i kulturami. Ten wewnętrzny konflikt stał się jednym z motywów przewodnich jego twórczości, co czyni jego prozę tak uniwersalną i zarazem tak osobistą.

Joseph Conrad zmarł 3 sierpnia 1924 roku w Anglii.

STO LAT PÓŹNIEJ

Sto lat po śmierci Josepha Conrada-Korzeniowskiego jego twórczość wciąż budzi zainteresowanie i jest czytana na całym świecie. Wywarła ogromny wpływ na literaturę XX wieku, a sam Conrad uznawany jest za jednego z przedstawicieli modernizmu. Jego dzieła pozostają aktualne w kontekście współczesnych problemów moralnych, politycznych i kulturowych.

Pamięć o wybitnym pisarzu przechowują mieszkańcy Berdyczowa i okolic. 1 grudnia 2017 roku w mieście odsłonięto tablicę pamiątkową Josepha Conrada, a jego imieniem nazwano jedną z ulic. W Berdyczowie i Terechowem, gdzie urodzili się wujowie pisarza (Stefan i Tadeusz Bobrowscy), istnieją poświęcone mu muzea. Z okazji 150. rocznicy urodzin Conrada Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie przygotował w Berdyczowie wieczór literacko-muzyczny dedykowany sławnemu pisarzowi. W Żytomierzu podczas Dni Kultury Polskiej na Ukrainie odbywały się czytania naukowe oraz organizowano wycieczki młodzieży szkolnej i naukowców do muzeum w Terechowem, którego powstanie wsparły Ambasada RP w Kijowie i Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Joseph Conrad pozostaje jednym z najwybitniejszych pisarzy, który swoją twórczością odcisnęli trwały ślad na kulturze światowej, przypominając, że los jednostki zawsze jest spleciony z losami świata. Rocznicą jego śmierci to nie tylko okazja do wspomnień o pisarzu, ale także do refleksji nad tym, jak silny wpływ na nas mają nasze korzenie i tożsamość, historia oraz nieustająca walka o wolność, zarówno osobistą, jak i narodową.

Wiktorija Laskowska

**Apollon Korzeniowski i Ewelina (Ewa) z Bobrowskich Korzeniowska, rodzice Józefa Konrada Korzeniowskiego /
Батьки Джозефа Конрада: Аполло Коженювський та його дружина Евеліна (Єва), уроджена Бобровська**

**Tablica poświęcona Józefowi Konradowi Korzeniowskiemu w Berdyczowie /
Меморіальна дошка, присвячена Джозефу Конрадові в Бердичеві.**

**Śladami Józefa Conrada. Zwiedzanie Terechowa /
Екскурсія до Терехова стежками Джозефа Конрада**

Architektura kościoła św. Klary w Horodkówe nawiązuje do średniowiecznych zamków / Неоготичний костел св. Клари, побудований у 1913 році у с. Городківка Житомирської області, нагадує середньовічний замок

Mało znana świątynia na Ukrainie

Neogotycki kościół św. Klary z 1913 roku w obwodzie żytomierskim dzięki oryginalnej dzwonnicy i masywnym, kutym drzwiom przypomina średniowieczny zamek. Kompilacja surowej formy zewnętrznej i wyrafinowanego wnętrza czynią z niego najpiękniejszy przykład prowincjonalnej architektury sakralnej.

Świątynia wznosi się w Horodkówe (do 1946 Chałaimgródek) w rejonie andruszowskim nad rzeczką Hujwą (dopływ Teterewa), która tworzy tutaj niewielki staw. Przybyszów zachwyca pięknem i architektoniczną doskonałością, która niczym majestatyczna melodia została zaklęta w kamieniu. Ten architektoniczny klejnot jest uważany za najpiękniejszy prowincjonalny kościół rzymskokatolicki na Ukrainie.

Historia kościoła jest ściśle związana ze znaną w XIX wieku na prawobrzeżnej Ukrainie polską rodziną Iwanowskich herbu Łodzka. Tu, gdzie obecnie stoi, w 1818

roku Dezydery Erazm Iwanowski, marszałek powiatu żytomierskiego, ufundował kamienną kaplicę. W połowie XIX wieku jego żona Klara z domu Chojecka h. Lubicz po śmierci męża w 1844 roku oraz córki Fabiany w 1848 roku jako wdzięczna żona i matka postawiła obok kaplicy pomnik z nieobrobionego szarego granitu. Wcześniej ani jej, ani jej małżonkowi nie udało się w miejscu kaplicy zbudować kościoła, o co bezskutecznie występowali do władz carskich, dlatego zadanie to powierzyła synowi. Jednak Eustachy Iwanowski, pisarz, pamiętnikarz i archiwista, mimo wielokrotnych prób nie zdołał wypełnić

Elewacja wykonana jest z dwóch materiałów: wypalanej czerwonej cegły sprowadzonej z cegielni z Korwinowa oraz z lokalnego kamienia / Фасад виконано з двох матеріалів: обпаленої червоної цегли імпортований з цегельні в Корвінові та з місцевого каменю

woli matki zawartej w testamencie. Również jemu nie udało się uzyskać pozwolenia na budowę świątyni rzymskokatolickiej.

Do końca życia doglądał kaplicy, dbając o jej stan. Kiedy zmarł w lipcu 1903 roku, to z niej wyruszył w swoją ostatnią drogę. Spoczął w kościele św. Antoniego Padewskiego w Białopolu (ukr. Білопілля, obecnie rejon koziałyński w obwodzie winnickim). W pożegnaniu uczestniczyła Anna Żmigrodzka, wnuczka jego siostry Fabiany. Jako że Eustachy nie miał dzieci, swój majątek zapisał Żmigrodzkiemu wraz ze zobowiązaniem do budowy kościoła.

W 1911 roku Anna zwróciła się do gubernatora kijowskiego o zgodę na wzniesienie nowej świątyni w miejscu starej kaplicy, która nie nadawała się już do odprawiania nabożeństw. Ze względu na złagodzenie polityki wobec katolików obrządku łacińskiego pozwolenie otrzymała. Na to zbożne dzieło wydała 9200 rubli.

Kościół został zbudowany przez polskich mistrzów pracujących pod kierunkiem architekta E. Jabłońskiego, przy współpracy mieszkańców Chałaimgródka i pobliskiej wsi Żerdeli. Powstał wspaniały przykład kompilacji surowej formy zewnętrznej i wyrafinowanego wnętrza, który zupełnie nie pasuje do tego regionu. Świątynia została poświęcona w 1913 roku i otrzymała wezwanie św. Klary z Asyżu, na cześć patronki matki Eustachego Iwanowskiego.

Architektura kościoła nawiązuje do średniowiecznych zamków. Jego elewację wykonano z dwóch materiałów: wypalanej czerwonej cegły sprowadzonej wraz z dachówką z cegielni z Korwinowa oraz z lokalnego kamienia. Na dzwonnicy umieszczono trzy dzwony o wadze 150, 100 i 50 kg, wprawiane w ruch za pomocą lin sięgających podłogi świątyni. Witraże w oknach były wyjątkowym dziełem sztuki hutniczej, a wewnątrz zdobiły malowidła ścienne i kryształowy żyrandol, który rozszczepiał światło na barwy tęczy.

Iwan Sawicki

W czasach sowieckich, w 1935 roku, kościół został zamknięty, dzwony usunięto, a sam budynek wykorzystywano jako klub wiejski. Świątynia wróciła do swej funkcji sakralnej podczas niemieckiej okupacji w czasie II wojny światowej. Po wojnie, w latach 1945-1959, nabożeństwa odprawiał w nim ks. Józef Koziański. Później znów został zamknięty.

W 1961 roku decyzją obwodowego komitetu wykonawczego kościół św. Klary odebrano parafii rzymskokatolickiej i zamieniono na magazyn kołchozowy. Nowi gospodarze zniszczyli wyposażenie, przedmioty liturgiczne, zdewastowali organy, a malowidła na ścianach zamalowali wapnem. Mimo to skazana przez władze na zapomnienie i ruinę świątynia zachowała swoją majestatyczną aurę i przyciągającą siłę, która poruszała ludzkie serca.

W 1989 roku w wyniku licznych wniosków parafian kierowanych do władz kościół zwrócono. Jego odbudowę zainicjował ks. Ambroży Mickiewicz, który został proboszczem. Wspólnota parafialna na własny koszt przeprowadziła remont obejmujący m.in. naprawę dachu. Stopniowo przywracano wyposażenie: mieszkańcy przynosili to, co udało się ocalić od wcześniejszych zniszczeń. Świątynia w znacznej mierze odzyskała swój pierwotny wygląd. Obecnie nadal wyróżnia się elegancją formy i doskonałą akustyką, wewnątrz panuje ciepła i kojąca atmosfera, a zachowane oryginalne obrazy nadają mu szczególny charakter.

Kościół św. Klary w Horodkowie jest pełen życia. Co roku 11 sierpnia obchodzi się tu święto patronki. W 2013 roku odbyły się w nim uroczystości z okazji setnej rocznicy istnienia. Majestatyczny i w dzień, i w nocy, od ponad stu lat trwa niewzruszony, niesie kolejnym pokoleniom ukojenie i nadzieję.

HISTORIA

Świątynia w znacznej mierze odzyskała swój pierwotny wygląd / Храм значною мірою повернув свій первісний вигляд

Wnętrze kościoła, widok na ołtarz / Інтер'єр костьолу та вітара

Co roku 11 sierpnia obchodzi się tu święto patronki / Щороку 11 серпня відзначається храмове свято

**Uczestnicy porządkowania Cmentarza Polskiego w Żytomierzu /
Учасники прибирання Польського
цвинтаря у Житомирі**

PAMIĘĆ I WDZIĘCZNOŚĆ: SPRZĄTANIE POLSKIEGO CMENARZA W ŻYTOMIERZU

Przygotowaniem jednej z największych kresowych nekropolii polskich do Wszystkich Świętych i Zaduszek zajął się – jak co roku – Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie. W akcji udział wzięli uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej, Szkoły Ogólnokształcącej nr 36 oraz członkowie Uniwersytetu Trzeciego Wieku i ŻOZPU.

Długoletnią tradycją Związku Polaków z Żytomierza, kontynuowaną od 1989 roku, jest sprzątanie grobów przodków na polskim cmentarzu przed zbliżającymi się świętami. Ta wyjątkowa inicjatywa w tym roku nabrała jeszcze głębszego wymiaru. W czasach wojny i niepewności dbanie o nekropolię stało się symbolem siły ducha i nieugiętości wspólnoty polskiej na Ukrainie. Ani alarmy bombowe, ani niebezpieczeństwa, jakie niesie rosyjska agresja, nie powstrzymały jej przed pielęgnowaniem tej podniosłej tradycji. W obliczu wojennej rzeczywistości i nieustannych zagrożeń Polacy w Żytomierzu pokazali, że pamięć o przodkach i troska o polskie dziedzictwo pozostają dla nich priorytetem.

Zaledwie godzinę po zakończeniu alarmu przeciwlotniczego – a te rozlegają się co noc i rozbrzmiewają w ciągu dnia w Żytomierzu i na całej Ukrainie – uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. Ignacego Jana Paderewskiego, Szkoły Ogólnokształcącej nr 36, członkowie Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie stawili się przed bramą cmentarną, aby zadbać o to historyczne miejsce. Wolontariusze czyścili nagrobki, pomniki, wynosili liście. Chore drzewa i krzewy zostały usunięte. Służby komunalne pomogły wywieźć śmieci.

„To, że jesteśmy tutaj mimo zagrożeń, pokazuje naszą determinację. Pamięć o przodkach i troska o polskie dziedzictwo są nieodłączną częścią naszej tożsamości. Niezależnie od sytuacji, chcemy podtrzymywać tę tradycję – powiedziała Wiktoria Laskowska-Szczur, organizatorka sprzątania. – Dbamy o groby wybitnych Polaków. To nasza odpowiedzialność, a także wyraz szacunku dla tych, którzy odeszli”.

Podczas akcji zostały posprzątane aleje, teren wokół kaplicy pw. św. Stanisława, kwatery polskie. Szczególną opieką otaczane są groby ojca słynnego pianisty i premiera II Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Jana Paderewskiego i jego przybranej matki, Juliusza Zarębskiego i jego krewnych, pierwszego

polskiego lotnika Bronisława Maciejewicza, Dąbrowskich, Moniuszków, Czackich, Kraszewskich, Olizarów, Dobrzyńskich, Rucińskich, groby żołnierzy polskich 1920 roku oraz działacza żytomierskiego Franciszka Popławskiego. Po zakończeniu sprzątania grupa odwiedziła wszystkie najważniejsze miejsca na cmentarzu, gdzie zapaliła znicze.

Dla młodzieży, która wzięła udział w porządkowaniu, było to ważne wydarzenie: z jednej strony lekcja odwagi i solidarności, z drugiej możliwość zanurzenia się w historii regionu. Obecność na cmentarzu mimo zagrożeń stanowi dowód jej więzi z przodkami i z Polską. Z kolei dla starszego pokolenia uczestnictwo w akcji było okazją do pokazania młodszemu, jak ważne jest pielęgnowanie pamięci i tradycji, nawet – a może zwłaszcza – w trudnych okolicznościach.

Dzisiejsza sytuacja wojenna przypomina o potrzebie kultywowania pamięci o zmarłych, uczczenia tych, którzy poświęcili swoje życie dla wspólnoty. W obliczu rosyjskiej agresji wspólne działania na rzecz ochrony dziedzictwa historycznego i kulturowego Polaków na Ukrainie nabierają szczególnego znaczenia.

Sprzątanie nekropolii jest wyrazem szacunku dla przeszłości i troski o przyszłość – symbolem więzi, jaka łączy kolejne pokolenia Polaków na Ukrainie. Inicjatywa ta przypomina, że pamięć o przodkach to coś, co nas definiuje, a pielęgnowanie miejsc ich spoczynku jest naszym moralnym obowiązkiem.

Cmentarz Polski jest jedną z najstarszych i największych nekropolii katolickich położonych na dawnych Kresach Wschodnich, której początki sięgają 1799 roku. Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie porządkuje go nieprzerwanie od 35 lat, niezależnie od okoliczności dba o miejsce spoczynku przodków. Polski cmentarz jest nie tylko częścią historii Żytomierza, lecz także symbolizuje więź pokoleń Polaków mieszkających na Ukrainie z ich ojczyzną i dziedzictwem kulturowym.

Wiktoria Laskowska

**Solidarność w działaniu – sprzątanie polskiego cmentarza po alarmie w Żytomierzu /
Солідарність в дії – прибирання Польського цвинтаря після тривоги в Житомирі**

ZAPAL ZNICZ NA CMENTARZU POLSKIM W ŻYTOMIERZU – ZADUSZKI 2024

Mimo alarmu przedstawiciele polskiej społeczności przybyli na nekropolię pomodlić się za zmarłych, zapalili znicze i oddać hołd wielkim Polakom. Akcję zorganizował Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie oraz redaktor Grażyna Orłowska-Sondej prowadząca w TVP Polonia program „Wschód”.

W trakcie akcji „Zapal znicz na Cmentarzu Polskim w Żytomierzu” / Акція «Зпали свічку на Польському цвинтарі в Житомирі» в дії

2 listopada Polacy odwiedzają groby bliskich. Tego dnia na polskim cmentarzu w Żytomierzu, będącym jednym z najważniejszych dla Polaków miejsc pamięci na Ukrainie, odbyła się msza święta żałobna. Liturgię celebrował ks. kanonik Wiktor Markowski, który poprowadził modlitwę za zmarłych, prosząc o pokój ich dusz i wyrażając wdzięczność za dziedzictwo, jakie pozostawili. Po mszy odbyła się procesja.

Dzięki staraniom Grażyny Orłowskiej-Sondej cmentarz rozbłysnął setkami zniczy, które symbolizowały nieprzemijającą pamięć o przodkach. Były wyrazem wdzięczności, szacunku i hołdu dla tych, którzy przez lata kultywowali polską kulturę, język i wiarę na ziemiach dziś należących do Ukrainy.

W wydarzeniu uczestniczyli m.in. uczniowie i nauczyciele z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. Ignacego Paderewskiego w Żytomierzu. Młodzież aktywnie włączyła się w akcję zapalania zniczy,

co stało się piękną lekcją historii i patriotyzmu. Dzięki ich obecności pamięć o polskich grobach jest przekazywana kolejnym pokoleniom.

Warto nadmienić, że akcja „Zapal znicz na Cmentarzu Polskim w Żytomierzu” została zapoczątkowana w 2012 roku przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie oraz wspierana przez Fundację „Mogilę pradziada ocal od zapomnienia”, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” Oddział w Katowicach oraz Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.

Uroczystość ta nie tylko przypomina o konieczności pielęgnowania polskich miejsc pamięci za granicą, ale także wzmacnia poczucie wspólnoty wśród Polaków w Żytomierzu. Zaduszki na polskim cmentarzu to nie tylko akt religijny, ale również wyraz miłości do przeszłości i troski o przyszłość polskiego dziedzictwa na Ukrainie.

Wiktoria Laskowska

Msza święta na polskim cmentarzu podczas działań wojennych / Свята меса на Польському цвинтарі під час війни та тривоги

Zaduszki w Żytomierzu. Mimo alarmu Polacy modlili się za zmarłych / Поминальні дні у Житомирі. Незважаючи на тривогу, поляки молилися за померлих

**„Do hymnu!” – Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielna im. I. J. Paderewskiego
razem śpiewa „Mazurka Dąbrowskiego” /
Учні суботньо-недільної школи ім. І. Я. Падеревського разом виконують Державний Гімн**

UROCZYSTE OBCHODY ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI W ŻYTOMIERZU

Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielna im. Ignacego Jana Paderewskiego, działająca przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie, uczciła przypadającą 11 listopada rocznicę odzyskania przez Naród Polski niepodległego bytu państwowego w sposób pełen patriotyzmu i refleksji.

**Biało-czerwone znicze zapłonęły przy polskich tablicach pamiątkowych w Żytomierzu /
Біля меморіальних дошок у Житомирі на честь відомих поляків запалені лампадки**

Narodowe Święto Niepodległości ma szczególne znaczenie dla Polaków mieszkających w Żytomierzu, mieście o głębokich związkach historycznych z Polską. Żytomierz był miejscem, gdzie polska społeczność od wieków odgrywała ważną rolę w kształtowaniu kultury, nauki i życia społecznego. A podczas wojny polsko-bolszewickiej w 1920 roku wojsko ukraińskie ramię w ramię walczyło z polskimi żołnierzami „za naszą i waszą wolność”, co połączyło oba narody w dążeniu do niezależności.

W tym kontekście obchody polskiego Narodowego Święta Niepodległości w Żytomierzu nabierają wyjątkowego wymiaru. Są nie tylko przypomnieniem o odzyskaniu przez Polskę suwerennego bytu państwowego w 1918 roku, ale również okazją do refleksji nad wspólną historią i wartościami, które łączą Polskę i Ukrainę, uświadamienia sobie znaczenia wydarzeń sprzed ponad stu lat.

To również moment, w którym młode pokolenie uczy się, jak ważne jest pielęgnowanie dziedzictwa narodowego i podtrzymywanie więzi z ojczyzną swoich przodków. Przygotowując się do uroczystości, dzieci z zaangażowaniem wykonywały biało-czerwone kokardy narodowe – symbol jedności i dumy narodowej. Warsztaty plastyczne stały się też okazją do rozmów o polskiej historii, tradycjach oraz wartościach przekazywanych z pokolenia na pokolenie.

Ważnym elementem obchodów było złożenie biało-czerwonych kwiatów i zapalenie zniczy w miejscach poświęconych wybitnym Polakom w Żytomierzu. W ten sposób młode pokolenie oddało hołd swoim przodkom, podkreślając znaczenie pamięci historycznej i trwałości polskiego ducha.

Po części oficjalnej uczestnicy spotkali się w siedzibie Związku Polaków, gdzie nie zabrakło tradycyjnego poczęstunku i domowych smakołyków. Wspólne rozmowy przy stole stworzyły rodzinną atmosferę, sprzyjającą integracji i wzmacnianiu więzi między członkami polskiej społeczności w Żytomierzu. Symboliczne gesty, takie jak „łokieć w łokieć” – znak przyjaźni i wsparcia, które dzieci wykonywały na zakończenie uroczystości, pokazały, że duch polskości jest żywy wśród młodych mieszkańców miasta.

Święto Niepodległości obchodzone w Żytomierzu jest nie tylko lekcją historii, to także wyraz wdzięczności wobec tych, którzy walczyli o wolność, oraz piękne świadectwo tego, jak mocno Polacy, niezależnie od miejsca zamieszkania, są związani z ojczyzną.

Projekt dofinansowany przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego ze środków Ministra Edukacji Narodowej. Przedsięwzięcie „Biało-czerwone ABC. Program wspierania szkół społecznych na Ukrainie Cz. II” realizowane przez Fundację Wolność i Demokracja.

Maria Piwowarska

**Inauguracja XVII Europejskiego Spotkania Integuracyjnego
Polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku /
Урочисте відкриття XVII Європейської інтеграційної зустрічі
польських університетів третього віку**

STUDENCI UNIWERSYTETÓW TRZECIEGO WIEKU SPOTKALI SIĘ W OLSZTYNIE

W dniach 21-25 października odbyło się XVII Europejskie Spotkanie Integuracyjne Polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Motto wydarzenia „Na tropach polskich śladów” nawiązywało do Melchiora Wańkowicza, uznanego uchwałą Sejmu RP za jednego z patronów roku 2024.

**Uczestnicy Spotkania Uniwersytetów Trzeciego Wieku /
Учасники зустрічі польських університетів третього віку**

**Podczas uroczystej inauguracji wystąpiło koło teatralne Akademii Trzeciego Wieku z Olsztyna /
Під час урочистого відкриття виступив театральний гурток Академії третього віку
з Ольштина**

W spotkaniu udział wzięło 109 seniorów z całej Europy, m.in. z Litwy, Łotwy, Białorusi, Ukrainy, Austrii, Rumunii i Francji.

Podczas uroczystej inauguracji wystąpiło koło teatralne Akademii Trzeciego Wieku (ATW) z Olsztyna z koncertem artystycznym o przewodnim temacie „Na tropach Smętka” – w nawiązaniu do powieści reportażowej Melchiora Wańkowicza (będącej relacją z wyprawy, jaką pisarz odbył w 1935 roku na Warmię i Mazury. Tytułowy Smętek to demoniczny diabeł występujący w legendach kaszubskich i mazurskich. U Wańkowicza występuje zarówno jako postać z ludowych wierzeń Mazurów i Warmiaków, jak i symbol ich germanizacji). Natomiast wieczorem została odprawiona msza św. w katedrze olsztyńskiej w intencji Polonii i Polaków za granicą. Nabożeństwo uświetnił chór „De Novo” działający w ATW.

Przed seniorami wystąpił prezes Stowarzyszenia Manko i redaktor naczelny „Głosu Seniora” Łukasz Salwarowski.

Spotkanie było okazją do dyskusji o problemach, z jakimi borykają się Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW) zarówno w Polsce, jak i za granicą, o sposobach rozwiązywania tych palących kwestii oraz do nawiązania współpracy między poszczególnymi organizacjami.

Zgodnie z mottem tegorocznej edycji seniorzy zwiedzili Olsztyn i Szczytno: na zamku krzyżackim spotkali się z władzami miasta i lokalnym UTW, odwiedzili Muzeum Mazurskie, a także jedyną uczelnię policyjną w kraju – akademię Policji. W Akademii zapoznali się z pracownikami specjalistycznymi z zakresu fałszerstw pieniędzy, przestępczości samochodowej i narkotykowej. Zajrzeli do hali sportów walki, gdzie zostali zapoznani z rodzajami środków przymusu bezpośredniego oraz z zasadami ich użycia i wykorzystania, na strzelnicy z zaciekawieniem zgłębiali wiedzę o jej wyposażeniu, a także o zasadach bezpiecznego posługiwania się bronią palną.

Dni spędzone w Olsztynie, cudownym, spokojnym mieście, w doborowym towarzystwie ludzi, którzy kochają życie i robią wszystko, żeby było lepsze, były czasem wytchnienia od wojny

Wydarzenie zostało objęte patronatem medialnym „Głosu Seniora”. Patronat honorowy sprawowali: senator Rzeczypospolitej Polskiej Ewa Monika Kaliszuk, wojewoda warmińsko-mazurski, marszałek województwa warmińsko-mazurskiego, prezydent miasta Olsztyna i rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Ludmila Pawłowska

POLACY UKRAINY: WSPÓLNY GŁOS, ŻYWE DZIEDZICTWO

Pod takim hasłem odbyło się 28 października w Kijowie Ogólnoukraińskie Forum Polskiej Mniejszości Narodowej. Delegaci z różnych regionów kraju reprezentujący polskie organizacje społeczne dzielili się swoimi osiągnięciami oraz problemami, które wymagają pilnych rozwiązań.

Podczas Ogólnoukraińskiego Forum Polskiej Mniejszości Narodowej na Ukrainie: „Polacy Ukrainy: wspólny głos, żywe dziedzictwo” / Під час Всеукраїнського форуму польської національної меншини (групади) України: «Поляки України: спільний голос, жива спадщина»

Forum odbyło się w trybie mieszanym (zdalnie i stacjonarnie), co ułatwiło uczestnictwo w spotkaniu. Wzięło w nim udział ponad stu przedstawicieli organizacji zrzeszonych w Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie (FOPnU) i Związku Polaków Ukrainy (ZPU), reprezentanci władz państwowych, dyplomaci, naukowcy oraz przedstawiciele Rady Europy i OBWE. Celem spotkania było omówienie aktualnych wyzwań związanych z życiem polskiej mniejszości na Ukrainie, jej wkładem w rozwój państwa oraz ochroną dziedzictwa kulturowego.

LITURGIA I SŁOWA NADZIEI

Wydarzenie rozpoczęło się poranną liturgią w katedrze św. Aleksandra w Kijowie pod przewodnictwem przewodniczącego Konferencji Episkopatu Ukrainy, ordynariusza diecezji łuckiej bp. Witalija Skomarowskiego, koncelebrowaną przez biskupa ordynariusza kijowsko-żytomierskiego Witalija Krywickiego oraz innych duchownych.

Biskup Krywicki podkreślił szczególną rolę parafii katolickich, które od zawsze stanowiły ważne oparcie dla polskiej społeczności. Zauważył, że to właśnie w parafiach polscy wierni mogą modlić się i śpiewać po polsku, co stanowi ważny element zachowania języka i tożsamości narodowej. Wyraził nadzieję, że forum stanie się platformą zjednoczenia

i odbudowania żywego dziedzictwa polskiej mniejszości na Ukrainie. „Niech to forum stanie się podstawą do jedności i odbudowy żywego dziedzictwa” – zaznaczył biskup Krywicki.

WKŁAD POLSKIEJ SPOŁECZNOŚCI W ROZWÓJ UKRAINY

Szef Państwowej Służby Ukrainy ds. Polityki Etnicznej i Wolności Sumienia – organizatora Forum Polskiej Mniejszości Narodowej – Wiktor Jeleński podkreślił, że wydarzenie to stanowi ważny krok w kierunku integracji polskiej społeczności z ukraińską rzeczywistością. Zauważył, że historia Polski i Ukrainy, choć pełna heroicznych momentów, nie jest pozbawiona trudnych kart. Jego zdaniem forum ma ułatwić dyskusję nad tymi kwestiami i ich rozwiązanie.

Przewodniczącą Komisji Rady Najwyższej ds. Polityki Humanitarnej i Informacyjnej Nikita Poturajew zwrócił uwagę na szczególną rolę, jaką Polska odegrała w czasie wojny rosyjsko-ukraińskiej, kiedy przyjęła pierwszą falę uchodźców z Ukrainy. Wskazał, że Ukraińcy z polskimi korzeniami będą w przyszłości dumni ze swojego dziedzictwa i będą je aktywnie rozwijać.

Chargé d'affaires Ambasady RP w Kijowie Agnieszka Góralska podkreśliła, jak ważne jest wspieranie polskiej społeczności na Ukrainie, ochrona polskiej kultury

i języka dla zachowania tożsamości narodowej. „Ważne jest, abyśmy rozwijali tradycje dla zachowania tożsamości narodowej w Ukrainie. Język jest kluczowym elementem polskiej tożsamości i musimy go rozwijać i zachować jego dziedzictwo” – powiedziała.

W trakcie forum nie zabrakło głosu reprezentantów organizacji międzynarodowych. Przedstawiciel Komisarza ds. Równych Praw i Wolności Mniejszości Narodowych Ołeksandr Osipow podziękował Polakom za pomoc Ukrainie, zarówno humanitarną, wojskową, jak i informacyjną, podkreślając ich aktywność od pierwszych dni rosyjskiej inwazji.

POLSKA MNIEJSZOŚĆ – ŻYWE DZIEDZICTWO

Program spotkania obejmował cztery panele dyskusyjne. Pierwszy dotyczył narodowego i kulturowego odrodzenia polskiej mniejszości na Ukrainie. Prezes ZPU Łesia Jermak oraz prezes FOPnU Elżbieta Korowiecka mówiły zarówno o osiągnięciach w tej mierze, jak i wskazywały obszary wymagające dalszej pracy. Prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur i członek Zarządu Głównego ZPU Jerzy Wójcicki podnieśli problemy, z jakimi boryka się polska mniejszość narodowa.

Podczas panelu „Rozwój i popularyzacja języka polskiego na Ukrainie” dyrektorki szkół Wira

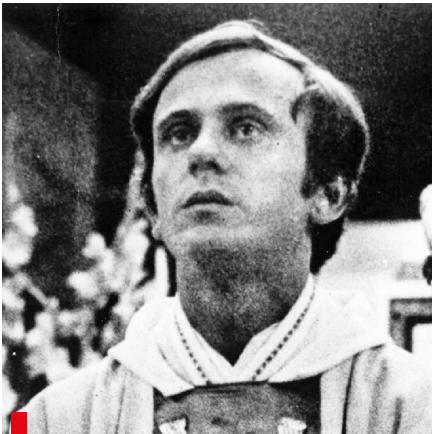
Szerszniowa (Szkoła Średnia nr 10 im. św. Marii Magdaleny we Lwowie) i Teresa Teterycz (Liceum nr 3 im. św. Królowej Jadwigi w Mościskach) zaprezentowały osiągnięcia uczniów oraz zadały pytania o przyszłość szkół polskich w kontekście zmieniającego się ukraińskiego ustawodawstwa dotyczącego oświaty. Niejasna polityka Ukrainy w zakresie szkolnictwa polskiego rodzi obawy o zamknięcie placówek.

Kolejne panele poświęcone były ochronie polskiego dziedzictwa kulturowego oraz roli społeczności polskiej w kontekście wojny rosyjsko-ukraińskiej, jej wkładu w pomoc humanitarną i wojskową.

Ogólnoukraińskie Forum Polskiej Mniejszości Narodowej okazało się bardzo ważnym wydarzeniem dla polskiej społeczności na Ukrainie. Wskazało na rolę Polaków w rozwoju państwa ukraińskiego, ich wkład w walkę z rosyjską agresją. Pokazało, jak ważna jest ścisła współpraca między ukraińskimi władzami i polską mniejszością w kwestiach ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju tożsamości narodowej. Wnioski z forum uwydatniają konieczność zacieśnienia więzi między Polską i Ukrainą, aby wspólnie budować silne, demokratyczne społeczeństwo i zachować kulturową różnorodność.

Informacja własna

JAN PAWEŁ II O KSIĘDZU POPIEŁUSZCE: WOLNOŚĆ W PRAWDZIE

Jerzy Aleksander Popiełuszko, wcześniej Alfons Popiełuszko (ur. 14 września 1947 w Okopach, zm. 19 października 1984 we Włocławku) /

Єжи Олександр Попелушко, раніше Альфонс Попелушко (народився 14 вересня 1947 р. в Окопах, помер 19 жовтня 1984 р. у Влоцлавку)

Jan Paweł II wraz z rodakami i Kościołem Powszechnym przeżywał dramat porwania i śmierci ks. Jerzego Popiełuszki, który zginął z rąk komunistycznej Służb Bezpieczeństwa w 1984 roku. Kiedy Polska odzyskała wolność w 1989 roku, uznał, że świadectwo ks. Jerzego w nowych czasach jest ważniejsze niż za komunistycznej niewoli. To właśnie jego nazwał patronem obecności Polski w Europie. Od 22 października 1984 roku dziennik „L'Osservatore Romano” codziennie informował na pierwszej stronie o rozwoju sytuacji.

Jan Paweł II i ks. Jerzy Popiełuszko prawdopodobnie nigdy się nie spotkali. Kiedy w 1983 roku Papież był w Polsce, reżim odmówił kapelanowi „Solidarności” niezbędnej przepustki. Ks. Jerzy jak wszyscy kapłani swego pokolenia był pod silnym wpływem polskiego Papieża. Świadczą o tym jego kazania. Jan Paweł II wiedział o posłudze kapelana warszawskich robotników. Znał jego kazania. Przesłał mu pozdrowienia, a także różaniec. To nim 3 listopada 1984 roku spleciono w trumnie dłonie zabitego kapłana.

OFIARA, KTÓRA PROWADZI DO ZMARTWYCHWSTANIA

Jan Paweł II wraz z innymi Polakami uczestniczył w dramacie porwania ks. Jerzego. Podczas audyencji generalnej i na modlitwie Anioł Pański prosił o modlitwę w jego intencji, apelował do sumień porywaczy. Kiedy nadeszła wiadomość o odnalezieniu ciała ks. Jerzego, Papież bardzo szybko zrozumiał, że męczeństwo to będzie miało decydujące znaczenie dla zmagania Polski o niepodległość.

Już następnego dnia 31 października 1984 roku na audyencji ogólnej powiedział: „Chrześcijanin powołany jest w Jezusie Chrystusie do zwycięstwa. Zwycięstwo takie nieodłączne jest od trudu, od cierpienia, tak jak Zmartwychwstanie Chrystusa jest nieodłączne od Krzyża. A zwyciężył już dziś – choćby leżał na ziemi”. Na kolejnej audyencji śródowej dodał: „Ta śmierć jest także świadectwem. Ja modłę się za księdza Jerzego Popiełuszkę, jeszcze bardziej się modłę o to, ażeby z tej śmierci wyrosło dobro, tak jak z Krzyża Zmartwychwstanie”.

ŚWIADECTWO W CZASACH WOLNOŚCI

Pięć lat później Polska jako pierwszy kraj bloku komunistycznego odzyskała wolność. W tych nowych warunkach Jan Paweł II ponownie przypomniał rodakom postawę ks. Jerzego. „Niech przemawia do nas świadectwo tego kapłana, które się nie przedawnia, które jest ważne nie tylko wczoraj, ale także dzisiaj. Może dzisiaj bardziej jeszcze” – mówił Papież na audyencji ogólnej 31 października 1990 roku.

Od tej pory przywoływał świadectwo ks. Jerzego, aby pokazać Polakom, jak mają się odnosić do Europy i zachodzących w niej przemian. 14 lutego 1991 roku na audyencji dla Lecha Wałęsy podkreślił, że „Polska nigdy Europy nie zdradziła! Czuli się odpowiedzialni za europejską wspólnotę narodów. Oczekiwała od niej pomocy, ale też umiała za nią umierać”. W tym kontekście Papież przypomniał niesprawiedliwy pokój według postanowień konferencji z Jałty. Podkreślił, że naród nigdy się z tym nie pogodził i nie uległ narzuconej mu ideologii i totalitaryzmowi. „Bronił swojej godności i praw z ogromnym trudem i za cenę wielkich ofiar” – mówił Papież, podkreślając, że symbolem tego jest między innymi ks. Jerzy.

PATRON OBECNOŚCI POLSKI W EUROPIE

Po raz kolejny Jan Paweł II odwołał się do kapelana „Solidarności” kilka miesięcy później podczas swej podróży do ojczyzny. Podjął on wtedy otwartą polemikę z tymi, którzy postulowali powrót Polski do Europy. Podkreślił, że Polacy nie muszą powracać do Europy, bo w niej są. „Nie musimy do niej wchodzić, ponieważ ją tworzyliśmy i tworzyliśmy ją z większym trudem, aniżeli ci, którym się przypisuje albo

którzy sobie przypisują patent na europejskość, wyłączność. (...) Ja pragnę jako Biskup Rzymu zaprotestować przeciwko takiemu kwalifikowaniu Europy, Europy Zachodniej. To obraża ten wielki świat kultury, kultury chrześcijańskiej, z któregośmy czerpali i któryśmy współtworzyli, współtworzyli także za cenę naszych cierpień. (...) Kulturę europejską tworzyli męczennicy trzech pierwszych stuleci, tworzyli ją także męczennicy na wschód od nas w ostatnich dziesięcioleciach – i u nas w ostatnich dziesięcioleciach. Tak tworzył ją ksiądz Jerzy. On jest patronem naszej obecności w Europie za cenę ofiary z życia, tak jak Chrystus. Tak jak Chrystus, jak Chrystus ma prawo obywatelstwa w świecie, ma prawo obywatelstwa w Europie, dlatego że dał swoje życie za nas wszystkich” (homilia we Włocławku, 7.06.1991).

ABY SUMIENIE NIE POROSŁO PLEŚNIĄ

Dlaczego tak wielką wagę przypisywał Jan Paweł II świadectwu ks. Jerzego w nowych czasach, po upadku marksistowskiego totalitaryzmu? Papież poniekąd sam dał na to odpowiedź, przytaczając, podczas cytowanej już audyencji z 1990 roku, kilka wypowiedzi kapłana męczennika: „Aby pozostać człowiekiem wolnym duchowo, trzeba żyć w prawdzie. Życie w prawdzie, to dawanie świadectwa na zewnątrz, to przyznanie się do niej i upominanie się o nią w każdej sytuacji. Prawda jest niezmienna. Prawdy nie da się zniszczyć taką czy inną decyzją, taką czy inną ustawą” (31.10.1982 r.). „Postawmy życie w Prawdzie na pierwszym miejscu, jeżeli nie chcemy, by nasze sumienie porosło pleśnią” (27.02.1983 r.).

WYJĄTKOWE ZAINTERESOWANIE WATYKAŃSKICH MEDIÓW

Warto podkreślić wyjątkowe zainteresowanie ówczesnych watykańskich mediów sprawą porwania i śmierci ks. Popiełuszki. Począwszy od 22 października 1984 roku dziennik „L'Osservatore Romano” codziennie informował na pierwszej stronie o rozwoju sytuacji. „Cała Polska niespokojna o księdza Jerzego Popiełuszkę”, „Chwile grozy w Polsce po porwaniu kapłana”, „Cała Polska mobilizuje się w sprawie ks. Popiełuszki” – to tytuły z pierwszych dni po porwaniu. 25 października watykański dziennik informuje, wciąż na tytułowej stronie, o aresztowaniu porywaczy, a następnego dnia cytuje słowa generała Jaruzelskiego, który potępił porwanie.

W kolejnych wydaniach „L'Osservatore Romano” przytacza kolejny apel Papieża oraz reakcje ze świata, w tym znamienne słowa arcybiskupa Paryża kard. Jean-Marie Lustigera: „żyjemy w czasach morderców”.

Krzysztof Bronk – Watykan

Organizatorzy i uczestnicy XIX Ogólnoukraińskiego Festiwalu „Polska Kolęda na Żytomierszczyźnie” / Організатори та учасники XIX Всеукраїнського фестивалю «Польська колядка на Житомирщині»

ŚWIĄTECZNE SPOTKANIE POLSKIEJ WSPÓLNOTY

W grudniowej atmosferze pełnej emocji związanych z Bożym Narodzeniem odbył się XIX Ogólnoukraiński Festiwal „Polska Kolęda na Żytomierszczyźnie”. Program obejmował występy na żywo, warsztaty, koncert i konkursy, których celem jest promocja polskiej kultury i tradycji, oraz spotkanie opłatkowe.

Ogólnoukraiński Festiwal „Polska Kolęda na Żytomierszczyźnie” jest pierwszym etapem Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastorałek im. ks. Kazimierza Szwarlika w Będzinie, który odbędzie się w dniach 16-19 stycznia 2025 roku po raz 31.

Wydarzenie zgromadziło wielu przedstawicieli polskiej mniejszości na Żytomierszczyźnie, stając się nie tylko świętem kultury, ale także okazją do spotkania opłatkowego w gronie osób zaangażowanych w podtrzymywanie polskich tradycji.

20 SOLISTÓW I ZESPOŁÓW

Festiwal uświetniły przemówienia ważnych gości. Głos zabrali Ołeksandr Piwowarski z Obwodowej Administracji Wojskowej i sekretarz Płocka Albert Dyna, prezes Stowarzyszenia „Kongres Oświaty Polonijnej” Wiktorina Laskowska oraz ks. Andrzej Baczyński, który przekazał wszystkim uczestnikom serdeczne życzenia bożonarodzeniowe.

W tegorocznym festiwalu udział wzięło aż 20 solistów i zespołów artystycznych z Korostenia, Olewska, Horoszowa, Chmielnickiego, Połonnego, Browar i Żytomierza. Ich występy poruszyły publiczność. Ze sceny popłynęły dźwięki tradycyjnych polskich kolęd oraz innych znanych utworów

świętecznych, wprowadzając wszystkich w atmosferę Bożego Narodzenia. Jako gość specjalny wystąpiła z programem Orkiestra Wojskowa Żytomierskiego Instytutu Wojskowego im. Sergija Korolowa pod batutą ppłk. Pawła Osińskiego, zdobywca Grand Prix na ubiegłorocznym – 30. Międzynarodowym Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie.

Warto zaznaczyć, że wśród wykonawców były i dzieci, i młodzież, i dorośli, zarówno amatorzy, jak i osoby z doświadczeniem scenicznym. Największą radość sprawił udział dzieci i młodzieży, które stanowiły znaczącą część uczestników. Ich zaangażowanie w występy i warsztaty świąteczne pokazało, jak ważne jest pielęgnowanie polskich tradycji w młodym pokoleniu.

KTO POJEDZIE DO BĘDZINA

Występujących oceniało jury pod kierownictwem Haliny Szubinej, które wyłoniło zwycięzców. Do udziału w 31. Międzynarodowym Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie zakwalifikowały się: Halina Dowbysz i Iryna Nowojewa, czyli duet Anima, oraz Anastasija Dunajewska (dzieci) z Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie. Będą miały zaszczyt reprezentować Ukrainę, co jest

Spotkanie opłatkowe Polaków z Żytomierszczyzny / Оплаткова зустріч поляків Житомирщини

**Zespół Dziecięcy „Dzwoneczki” /
Дитячий ансамбль „Дзвіночки”**

ogromnym wyróżnieniem i szansą na promocję polskiej kultury na międzynarodowej scenie.

Na zakończenie wszyscy wykonawcy wspólnie zaśpiewali polskie kolędy, a organizatorzy i darczyńcy wręczyli im dyplomy, nagrody oraz świąteczne prezenty.

Festiwal nie tylko promuje kulturę i muzykę, lecz daje także możliwość integracji polskiej społeczności, budowania więzi poprzez wspólne przeżywanie tradycji. W tym niezwykłym czasie wszyscy razem mogli kultywować piękne polskie zwyczaje.

SPOTKANIE OPŁATKOWE

W grudniowy wieczór spotkali się członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie, sympatycy oraz zaproszeni goście, by podzielić się opłatkiem, złożyć sobie życzenia, słowem pielęgnować polskie tradycje w duchu wspólnoty i wzajemnej życzliwości.

Wieczór rozpoczęto odczytaniem fragmentu Ewangelii. Był też poczęstunek tradycyjnymi potrawami świątecznymi, występy artystyczne i wspólne śpiewanie kolęd. Panowała rodzinna atmosfera pełna ciepła i wzajemnego szacunku. A kiedy niespodziewanie zgasło światło, przypomniało o trwającej wojnie i jeszcze bardziej uwydatniło siłę ducha i jedność uczestników.

KONKURS KARTEK

W ramach projektu odbył się konkurs kartek świątecznych. Uczniowie biorący w nim udział wykazali się ogromną kreatywnością i talentem. Każdy uczestnik otrzymał nagrodę za swoje zaangażowanie i wkład w podtrzymywanie świątecznych tradycji.

XIX Ogólnoukraiński Festiwal „Polska Kolęda na Żytomierszczyźnie” był nie tylko wydarzeniem kulturalnym, ale także czasem pełnym nadziei, która daje siłę w trudnych chwilach. Serdeczne podziękowania należą się wszystkim uczestnikom, organizatorom oraz osobom, które wsparły tę piękną inicjatywę.

Organizatorami Festiwalu są: Korosteński Związek Polaków na Ukrainie, Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie, Stowarzyszenie „Kongres Oświaty Polonijnej”. Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie „Polonia i Polacy za Granicą 2024 – Regranting”. Zadanie publiczne pod nazwą „Bliżej Polski. Wsparcie realizacji wydarzeń polonijnych za granicą” realizowane przez Fundację Wolność i Demokracja.

Wiktoria Laskowska

DLA DZIECI

Dla naszych milusińskich w różnym wieku, a także ich rodziców oraz opiekunów do wspólnej zabawy i nauki. Poznawajcie nowe słowa, uprawiajcie się w mówieniu (im szybciej, tym ciekawiej). Dodatkowo możecie narysować ilustracje do krótkich wypowiedzi, które zamieszczamy poniżej.

Cienkie talie dalii jak kielichy konwalii.

Czarny dzięcioł z chęcią pień ciął.

Do jutra – burto kutra!

Grymasiło koźlę: i to źle, i to źle.

Idzie wąż wąską dróżką, nie porusza żadną nóżką.

Łzy złej zołzy.

Masz waść maść?

Puma z gumy ma fupy, a te fupy to z dumy.

Rzęsa w rzece rzadka rzecz.

Wlej olej w lej.

Wpadł ptak do wytapetowanego pokoju.

Cesarz cesał włosy cesarzowej, cesarzowa cesała włosy cesarza.

Cześć, Czesiek! Czeszesz się częściej często, czy częściej czasem?

Czy tata czyta cytaty Tacyta?

Krab na grab się drapie, kruchą gruchę ma w łapie.

Wicher szumi, liść szeleszcze, pluszcz wietrzyku jeszcze, jeszcze.

POLACY – RODAKOM

Zachowując pamięć wielu pokoleń, wspieramy walczących o naszą i waszą wolność oraz niesiemy pomoc ofiarom wojny na Ukrainie.

Przeznacz wpłatę na pomoc humanitarną/medyczną, oraz na jej dostarczenie/przewóz potrzebującym. Wdzięczni z góry za każde wsparcie!

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie na rzecz Polaków z Ukrainy
PKO Bank Polski **SA 02 1020 2368 0000 2602 0650 4080** (PLN, EURO)

Отримувач коштів:

ГО «Житомирська обласна Спілка поляків України» ЄДРПОУ 34394597

р/р **UA65325365000002600201484654**

в ЦФ ПАТ «Кредобанк»